

USTAWA

z dnia 2016 r.

o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 812, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 22 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) nadzoru nad jakością zdrowotną:

a) środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego w miejscach ich pozyskiwania, wytwarzania, przetwarzania i składowania, a także w sprzedaży bezpośredniej, rolniczym handlu detalicznym oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej,

b) żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego i niezwierzęcego w rolniczym handlu detalicznym;”;

2) w art. 23b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dział rynki rolne obejmuje sprawy przetwórstwa i przechowywania rolnospożywczego oraz jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, a także nadzoru nad jakością zdrowotną środków spożywczych niezwierzęcego pochodzenia w rolniczym handlu detalicznym.”;

3) w art. 33 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) warunków sanitarnych i nadzoru sanitarnego, z wyłączeniem nadzoru objętego działem rolnictwo i rynki rolne, koordynacji bezpieczeństwa żywności, a w szczególności nadzoru nad jakością zdrowotną żywności w procesie produkcji

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, ustawę z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ustawę z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego oraz ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1255, 1269, 1960 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 34, 64, 65 i 266.

i w obrocie oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 20 ust. 1c i 1d otrzymują brzmienie:

„1c. Za przychody z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9, uważa się również przychody ze sprzedaży przerobionych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli i chowu, z wyjątkiem przerobionych produktów roślinnych i zwierzęcych uzyskanych w ramach prowadzonych działów specjalnych produkcji rolnej oraz produktów opodatkowanych podatkiem akcyzowym na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli:

- 1) sprzedaż nie jest wykonywana na rzecz osób prawnych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej lub na rzecz osób fizycznych na potrzeby prowadzonej przez nie działalności gospodarczej;
- 2) przerabianie produktów roślinnych i zwierzęcych i ich sprzedaż nie odbywa się przy zatrudnieniu osób na podstawie umów o pracę, umów zlecenia, umów o dzieło oraz innych umów o podobnym charakterze;
- 3) sprzedaż następuje wyłącznie:
 - a) w gospodarstwach rolnych, w których produkty te zostały wytworzone,
 - b) w miejscach przeznaczonych do prowadzenia handlu.

1d. Warunku, o którym mowa w ust. 1c pkt 2, nie stosuje się do:

- 1) uboju zwierząt rzeźnych i obróbki poubojowej tych zwierząt, w tym również do rozbioru, podziału i klasyfikacji mięsa;
- 2) wytwarzania mąki, kasz, płatków i otrąb ze zboża pochodzącego z własnej uprawy.”;

2) w art. 21:

- a) w ust. 1 po pkt 29a dodaje się pkt 29b w brzmieniu:

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 888, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1563, 1644, 1662 i 1863, z 2015 r. poz. 73, 211, 251, 478, 693, 699, 860, 933, 978, 1197, 1217, 1259, 1296, 1321, 1322, 1333, 1569, 1595, 1607, 1688, 1767, 1784, 1844, 1893, 1925, 1932, 1992 i 2299 oraz z 2016 r. poz. 188 i 195.

„29b)przychody, o których mowa w art. 20 ust. 1c, uzyskane z rolniczego handlu detalicznego w rozumieniu art. 3 ust. 3 pkt 29b ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2015 r. poz. 594 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65), do kwoty przychodów 40.000 zł, liczonych narastająco od początku danego roku podatkowego, jeżeli:

- a) masa przerobionych produktów nie przekracza ilości, którą podmioty działające na rynku spożywczym mogą zbywać konsumentom finalnym w ramach rolniczego handlu detalicznego,
- b) ilość produktów roślinnych lub zwierzęcych wyprodukowanych w posiadanym gospodarstwie rolnym w rozumieniu przepisów o podatku rolnym, użytych do produkcji danego produktu stanowi co najmniej 50% tego produktu, z wyłączeniem wody,
- c) jest prowadzona ewidencja sprzedaży, o której mowa w art. 20 ust. 1e;”

b) po ust. 15 dodaje się ust. 15a–15c w brzmieniu:

„15a. Ewidencja sprzedaży, poza informacjami, o których mowa w art. 20 ust. 1e, zawiera również rodzaj i ilość sprzedanych produktów w ramach rolniczego handlu detalicznego.

15b. Po uzyskaniu narastająco wysokości przychodów, o których mowa w ust. 1 pkt 29b lub uzyskaniu ilości przerobionych produktów, o której mowa w ust. 1 pkt 29b lit. a, można opłacać ryczałt od przychodów ewidencjonowanych na zasadach określonych w ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym.

15c. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 29b, ma charakter pomocy *de minimis* i jest udzielane zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1).”.

Art. 3. W ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678 i 1505 oraz z 2016 r. poz. 50) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 uchyla się pkt 3;

2) po art. 12 dodaje się art. 12a i 12b w brzmieniu:

„Art. 12a. 1. Podjęcie działalności w ramach rolniczego handlu detalicznego, w rozumieniu art. 3 ust. 3 pkt 29b ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2015 r. poz. 594 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65), w zakresie środków spożywczych niezwierzęcego pochodzenia, zwanego dalej „rolniczym handlem detalicznym”, podlega zgłoszeniu wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę zgłaszającego.

2. Zgłoszenia dokonuje się nie później niż w dniu rozpoczęcia działalności; zgłoszenie zawiera:

- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres zgłaszającego;
- 2) numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (PESEL), jeżeli zgłaszający taki numer posiada;
- 3) numer identyfikacyjny REGON wnioskodawcy, jeżeli zgłaszający taki numer posiada;
- 4) numer identyfikacyjny w ewidencji gospodarstw rolnych w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 5) określenie rodzaju artykułów rolno-spożywczych objętych działalnością w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz miejsca albo miejsc prowadzenia tej działalności;
- 6) wskazanie terminu rozpoczęcia działalności w zakresie rolniczego handlu detalicznego.

3. Wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych należy zgłosić:

- 1) zmianę danych, o których mowa w ust. 2, w terminie 7 dni od jej zaistnienia;
- 2) zaprzestanie prowadzenia działalności w ramach rolniczego handlu detalicznego.

4. Zgłoszeń, o których mowa w ust. 2 i 3, dokonuje się na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Art. 12b. 1. Wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz uaktualnia dane zawarte w tym rejestrze.

2. Rejestr zawiera następujące dane:

- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres podmiotu;
- 2) numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (PESEL), jeżeli podmiot taki numer posiada;
- 3) numer identyfikacyjny REGON, jeżeli podmiot taki numer posiada;
- 4) numer identyfikacyjny w ewidencji gospodarstw rolnych w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 5) rodzaj artykułów rolno-spożywczych objętych działalnością w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz miejsce albo miejsca prowadzenia tej działalności;
- 6) termin rozpoczęcia działalności w zakresie rolniczego handlu detalicznego;
- 7) informacje o przeprowadzonych urzędowych kontrolach podmiotu;
- 8) informacje o zmianie danych objętych zgłoszeniem, o którym mowa w art. 12a ust. 2.

3. Wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wykreśla z rejestru podmiot niezwłocznie po uzyskaniu informacji o zaprzestaniu prowadzenia działalności w ramach rolniczego handlu detalicznego albo po stwierdzeniu faktycznego zaprzestania działalności w tym zakresie.”;

- 3) w art. 17 w ust. 1 w pkt 1 w lit. g średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. h w brzmieniu:

„h) kontrola artykułów rolno-spożywczych w rolniczym handlu detalicznym;”;

- 4) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. 1. Kontrolę działalności gospodarczej przedsiębiorcy przeprowadza pracownik Inspekcji po okazaniu legitymacji służbowej oraz upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

2. Po okazaniu przez pracownika Inspekcji legitymacji służbowej oraz imiennego okresowego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli może zostać:

- 1) przeprowadzona kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych spoza państw członkowskich Unii Europejskiej i państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w tym kontrola graniczna tych artykułów;
- 2) dokonana ocena jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych;
- 3) przeprowadzona kontrola warunków składowania i transportu artykułów rolno-spożywczych.

3. Imienne okresowe upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) wskazanie podstawy prawnej do przeprowadzenia kontroli;
- 2) oznaczenie organu kontroli;
- 3) datę i miejsce wystawienia;
- 4) imię i nazwisko pracownika Inspekcji uprawnionego do wykonania kontroli oraz numer jego legitymacji służbowej;
- 5) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 6) oznaczenie okresu obowiązywania upoważnienia;
- 7) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji.

4. Do imiennego okresowego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nie stosuje się art. 79a ust. 6 pkt 5, 7 oraz pkt 9 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.⁴⁾).

5. Kontrola działalności gospodarczej przedsiębiorcy, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 lit. a, odbywa się w obecności kierownika kontrolowanej jednostki, a w razie jego nieobecności – osoby przez niego upoważnionej.

6. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do kontroli działalności podmiotów niebędących przedsiębiorcami.

7. Minister właściwy do spraw rynków rolnych określi, w drodze rozporządzenia, wzór imiennego okresowego upoważnienia, o którym mowa w ust.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2015 r. poz. 699, 875, 978, 1197, 1268, 1272, 1618, 1649, 1688, 1712, 1844 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65.

2, mając na względzie zapewnienie rzetelnej kontroli artykułów rolno-spożywczych oraz wymogi dotyczące treści upoważnień wynikające z przepisów dotyczących działalności gospodarczej.”;

5) art. 27a otrzymuje brzmienie:

„Art. 27a. Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy, w zakresie nieuregulowanym w art. 25-27 stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.”;

6) po art. 28 dodaje się art. 28a w brzmieniu:

„Art. 28a. Do kontroli artykułów rolno-spożywczych w rolniczym handlu detalicznym stosuje się odpowiednio przepisy art. 23 i 24, art. 25 ust. 2-6, art. 26-28 i art. 30b.”;

7) w art. 29 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Wykonując zadania, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 lit. a i e-h, wojewódzki inspektor, w drodze decyzji, może:”;

8) w art. 40 w ust. 2 po pkt 8 dodaje się pkt 9 i 10 w brzmieniu:

„9) prowadzi działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego bez dokonania zgłoszenia, o którym mowa w art. 12a albo po wykreśleniu z rejestru, o którym mowa w art. 12b,

10) prowadząc działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego nie zgłasza zmiany danych, o których mowa w art. 12a ust. 2”.

Art. 4. W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1482 i 1918 oraz z 2016 r. poz. 50) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zasady współpracy organów Inspekcji z organami centralnymi państw członkowskich Unii Europejskiej odpowiedzialnymi za stosowanie prawodawstwa weterynaryjnego i przepisów dotyczących bezpieczeństwa żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, lub organami, którym takie kompetencje zostały przekazane (właściwą władzą), oraz Komisją Europejską w zakresie realizacji zadań Inspekcji;”;

2) w art. 3:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Inspekcja realizuje zadania z zakresu:

- 1) ochrony zdrowia zwierząt;
- 2) bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego i bezpieczeństwa żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, znajdujące się w rolniczym handlu detalicznym, w rozumieniu art. 3 ust. 3 pkt 29b ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2015 r. poz. 594 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65), zwanym dalej „rolniczym handlem detalicznym”, w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego.”,

b) w ust. 2:

– pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- „2) monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, żywności, o której mowa w ust. 1 pkt 2, i paszach;
- 3) badanie zwierząt rzeźnych, produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności, o której mowa w ust. 1 pkt 2;”;

– w pkt 5:

– – lit. a otrzymuje brzmienie:

- „a) bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym przy ich produkcji i wprowadzaniu na rynek, w szczególności nad wymaganiami weterynaryjnymi w sprzedaży bezpośredniej, rolniczym handlu

detalicznym oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej,”

– po lit. a dodaje się lit. aa w brzmieniu:

„aa) bezpieczeństwem żywności, o której mowa w ust. 1 pkt 2,”

– pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) prowadzenie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego i żywności, o której mowa w ust. 1 pkt 2, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt oraz paszach;”

– pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) przyjmowanie informacji o niebezpiecznych produktach żywnościowych oraz paszach od organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, w zakresie kompetencji tych inspekcji, oraz od organów Inspekcji Handlowej o niebezpiecznych produktach żywnościowych pochodzenia zwierzęcego i niebezpiecznej żywności, o której mowa w ust. 1 pkt 2, oraz ocena ryzyka i stopnia zagrożenia spowodowanego niebezpiecznym produktem żywnościowym lub paszą, a następnie przekazywanie tych informacji do kierującego siecią systemu RASFF, o którym mowa w art. 85 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.”

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Na terenach i w stosunku do jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej oraz jednostek wojsk obcych przebywających na tych terenach zadania określone w ust. 1 w zakresie ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego wykonuje Szef Służby Weterynaryjnej – Inspektor Weterynaryjny Wojska Polskiego.”

3) w art. 12:

a) w ust. 3 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

- „3) monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, i paszach;
- 4) prowadzenie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego i żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt oraz paszach;”;

b) w ust. 5 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

- „3) monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, i paszach;
- 4) prowadzenie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego i żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt oraz paszach;”;

4) w art. 13:

a) w ust. 1:

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

- „5) dokonuje analiz i ocen sytuacji epizootycznej, bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego oraz żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, i wymagań weterynaryjnych przy ich produkcji;”;

– pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) utrzymuje rezerwę szczepionek, biopreparatów i produktów biobójczych oraz innych środków niezbędnych do diagnozowania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych, oraz monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, a także związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, i paszach;”;

b) w ust. 1a pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jest odpowiedzialny za zbieranie informacji dotyczących wszystkich stwierdzonych przypadków niebezpiecznej żywności pochodzenia roślinnego, zwierzęcego, żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, i pasz – w zakresie objętym kompetencjami Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Inspekcji Handlowej – i za przekazywanie tych informacji do krajowego punktu kontaktowego sieci systemu RASFF.”;

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Główny Lekarz Weterynarii współpracuje z organami, o których mowa w art. 1 pkt 2, oraz Komisją Europejską w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem prawodawstwa weterynaryjnego i przepisów dotyczących bezpieczeństwa żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2. Informację o sposobie i zakresie tej współpracy minister właściwy do spraw rolnictwa przekazuje organom centralnym państw członkowskich Unii Europejskiej odpowiedzialnym za stosowanie prawodawstwa weterynaryjnego i przepisów dotyczących bezpieczeństwa żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, oraz Komisji Europejskiej.”;

d) w ust. 7 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) naruszających lub mogących naruszać prawodawstwo weterynaryjne, lub przepisy dotyczące bezpieczeństwa żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, w stopniu zagrażającym zdrowiu publicznemu, lub”;

e) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, zakres i tryb współpracy Głównego Lekarza Weterynarii z organami, o których mowa w art. 1 pkt 2, oraz Komisją Europejską, biorąc pod uwagę:

- 1) prawidłowe stosowanie prawodawstwa weterynaryjnego i przepisów dotyczących bezpieczeństwa żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2;
- 2) wykrywanie naruszeń prawodawstwa weterynaryjnego i przepisów, o których mowa w pkt 1, oraz zapobieganie tym naruszeniom;
- 3) konieczność informowania o zawieranych z państwami trzecimi umowach lub porozumieniach w zakresie weterynarii.”;

5) w art. 14 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) dokonuje, na obszarze województwa, analiz i ocen sytuacji epizootycznej i bezpieczeństwa:

- a) produktów pochodzenia zwierzęcego, pasz i wymagań weterynaryjnych przy ich produkcji i wprowadzaniu na rynek,
- b) żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, i wymagań z zakresu jej bezpieczeństwa;”;

6) w art. 19 w ust. 3 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) przeprowadzania kontroli gospodarstw, centrów (organizacji), zakładów, w tym pomieszczeń lub urządzeń, o których mowa w załączniku II w rozdziale III rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.), ośrodków w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, instalacji, urządzeń lub środków transportu;
- 2) kontrolowania przestrzegania wymagań określonych w prawodawstwie weterynaryjnym, w tym metod stosowanych do znakowania i identyfikacji zwierząt, i przepisach dotyczących bezpieczeństwa żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2;”;

7) w art. 20 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Uprawnienia, o których mowa w art. 19 ust. 3, przysługują przedstawicielom służb Unii Europejskiej oraz innych państw członkowskich, przeprowadzających kontrole weterynaryjne i kontrole bezpieczeństwa żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

8) w art. 23 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Stwierdzenie albo wykluczenie choroby zakaźnej zwierzęcia, w tym choroby odzwierzęcej, wydanie oceny mięsa, oceny zdrowotnej jakości produktów pochodzenia zwierzęcego, żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, produktów pochodnych oraz pasz może być poprzedzone przeprowadzeniem badań laboratoryjnych.”;

9) w art. 25d ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb gromadzenia, przetwarzania oraz przekazywania danych dotyczących wyników przeprowadzonych badań laboratoryjnych, a także sposób prowadzenia baz danych określonych w ust. 1, mając na względzie zapewnienie efektywnej kontroli stanu bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego, żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, stanu zdrowia zwierząt oraz szybkiego przepływu informacji dotyczących wyników tych badań.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.⁵⁾) w art. 111 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podatnicy dokonujący sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych, z wyłączeniem podatników uzyskujących przychody, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 29b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, są obowiązani prowadzić ewidencję obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących.”.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1342, 1448, 1529 i 1530, z 2013 r. poz. 35, 1027, 1608, z 2014 r. poz. 312, 1171, 1662 oraz z 2015 r. poz. 211, 605, 978, 1223 i 1649.

Art. 6. W ustawie z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1577 oraz z 2015 r. poz. 1893) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) w ust. 1:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) właściwość organów w zakresie higieny i kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego oraz żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, znajdujące się w rolniczym handlu detalicznym, określonych w przepisach:

a) rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 852/2004”, oraz w przepisach Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia,

b) rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 853/2004”, oraz w przepisach Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia,

c) rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 854/2004”, oraz w przepisach Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia;”;

– część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– z uwzględnieniem zasad, obowiązków i wymagań określonych w rozporządzeniu (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającym ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującym Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającym procedury w zakresie bezpieczeństwa

żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463), zwanym dalej "rozporządzeniem nr 178/2002", i rozporządzeniu nr 852/2004.”,

b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) urzędowych kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego oraz żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego znajdujące się w rolniczym handlu detalicznym, określonych w przepisach rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej "rozporządzeniem nr 882/2004", oraz w przepisach Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia, nieuregulowanym w przepisach o bezpieczeństwie żywności i żywienia;”;

2) w art. 5 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) rolniczy handel detaliczny – rolniczy handel detaliczny w rozumieniu art. 3 ust. 3 pkt 29b ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2015 r. poz. 594 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65).”;

3) w art. 6:

a) w ust. 1:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) art. 2 pkt 4 rozporządzenia nr 882/2004, w zakresie urzędowych kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego oraz żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, znajdujące się w rolniczym handlu detalicznym”;

– część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– chyba że prawodawstwo weterynaryjne lub przepisy dotyczące bezpieczeństwa żywności stanowią inaczej.”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Powiatowy lekarz weterynarii, w zakresie określonym w ustawie i nieuregulowanym w przepisach rozporządzenia nr 852/2004, rozporządzenia nr 853/2004, rozporządzenia nr 854/2004 i rozporządzenia nr 882/2004 oraz w przepisach wydanych w trybie tych rozporządzeń, wykonuje czynności związane ze sprawowaniem nadzoru nad bezpieczeństwem:

1) produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym nad spełnianiem wymagań określonych przez właściwe organy państw trzecich dla zakładów uprawnionych do wysyłki produktów pochodzenia zwierzęcego do tych państw,

2) żywności, o której mowa w ust. 1 pkt 2

– chyba że prawodawstwo weterynaryjne lub przepisy dotyczące bezpieczeństwa żywności stanowią inaczej.”;

4) w art. 7:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Powiatowy lekarz weterynarii albo urzędowy lekarz weterynarii z upoważnienia powiatowego lekarza weterynarii wydają decyzje administracyjne lub wykonują czynności w celu realizacji zadań wynikających z przepisów rozporządzenia nr 852/2004, rozporządzenia nr 853/2004, rozporządzenia nr 854/2004 i rozporządzenia nr 882/2004 lub z przepisów Unii Europejskiej wydanych w trybie tych rozporządzeń.”,

b) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Decyzje administracyjne, o których mowa w ust. 1, wydaje się z urzędu, chyba że prawodawstwo weterynaryjne lub przepisy dotyczące bezpieczeństwa żywności stanowią inaczej.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sprawy rozstrzygane w drodze decyzji administracyjnych przez powiatowego lekarza weterynarii albo urzędowego lekarza weterynarii z upoważnienia powiatowego lekarza weterynarii, wskazując, jakie decyzje są wydawane z urzędu, a jakie na wniosek, w tym treść tych wniosków, mając na względzie zapewnienie przeprowadzania urzędowych kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, w jednolity sposób na obszarze całego kraju oraz realizację celów określonych w przepisach, o których mowa w ust. 1.”;

5) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w przypadku gdy z przepisów Unii Europejskiej wydanych w trybie art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 852/2004, art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 853/2004, art. 19 ust. 2 rozporządzenia nr 854/2004 lub art. 62 ust. 3 rozporządzenia nr 882/2004 wynika obowiązek podjęcia lub wykonania przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, właściwy organ, urzędowego lekarza weterynarii lub zatwierdzonego lekarza weterynarii określonych zadań lub czynności w zakresie higieny lub kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego lub żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, określa, w drodze rozporządzenia:

1) rodzaje zadań lub czynności określonych w tych przepisach, wykonywanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej lub urzędowego lekarza weterynarii, lub sposób ich wykonywania, lub

2) szczegółowe wymagania dotyczące higieny lub kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, w zakresie przekazanym do uregulowania przez Rzeczpospolitą Polską lub państwa członkowskie Unii Europejskiej

– mając na względzie realizację celów określonych w przepisach Unii Europejskiej w zakresie prawa żywnościowego, w tym zapewnienie bezpieczeństwa żywności oraz skutecznej kontroli tej żywności, a także zapobieganie zagrożeniom dla zdrowia publicznego, wynikającym z produkcji lub wprowadzania na rynek żywności oraz ograniczanie lub eliminowanie tych zagrożeń.”;

6) art. 8b otrzymuje brzmienie:

„Art. 8b. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w przypadku gdy z przepisów Unii Europejskiej wydanych w trybie art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 852/2004, art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 853/2004, art. 19 ust. 2 rozporządzenia nr 854/2004 lub art. 62 ust. 3 rozporządzenia nr 882/2004 wynika możliwość podjęcia lub wykonania przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, właściwy organ, urzędowego lekarza weterynarii lub zatwierdzonego lekarza weterynarii określonych zadań lub czynności w zakresie higieny lub kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego lub żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, może określić, w drodze rozporządzenia:

1) rodzaje zadań lub czynności wykonywanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej lub urzędowego lekarza weterynarii, lub sposób ich wykonywania, lub

2) szczegółowe wymagania dotyczące higieny lub kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, w zakresie, w jakim dopuszcza się możliwość regulacji przez państwo członkowskie Unii Europejskiej – mając na względzie realizację celów określonych w przepisach Unii Europejskiej w zakresie prawa żywnościowego, w tym zapewnienie bezpieczeństwa żywności oraz skutecznej kontroli tej żywności, a także zapobieganie zagrożeniom dla zdrowia publicznego, wynikającym z produkcji lub wprowadzania na rynek żywności oraz ograniczanie lub eliminowanie tych zagrożeń.”;

7) w art. 9:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Produkty pochodzenia zwierzęcego mogą być produkowane i wprowadzane na rynek, jeżeli zostały pozyskane od zwierząt lub ze zwierząt, lub są zwierzętami, które:

1) spełniają wymagania weterynaryjne określone w przepisach o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

2) były karmione paszami spełniającymi wymagania określone w przepisach o paszach.

2. Produkty pochodzenia zwierzęcego, z wyłączeniem produktów rybołówstwa oraz żywych małży, mogą być produkowane i wprowadzane na rynek, jeżeli zostały pozyskane od zwierząt lub ze zwierząt lub są zwierzętami, które nie pochodzą z gospodarstwa, zakładu lub obszaru podlegającego ograniczeniom w zakresie zdrowia zwierząt mającym zastosowanie do danych zwierząt lub produktów, wydanym na podstawie przepisów Unii Europejskiej wprowadzających środki zwalczania chorób zakaźnych zwierząt ze względu na chorobę zakaźną zwierząt, wymienioną w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 2, lub na podstawie przepisów wydanych w trybie tych przepisów Unii Europejskiej.”,

b) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Nie wprowadza się na rynek mięsa i produktów mięsnych, które zostały pozyskane ze zwierząt z gatunków wrażliwych na jedną z chorób zakaźnych zwierząt, wymienioną w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 2, poddanych ubojowi, w rzeźni w czasie, gdy znajdowały się tam:

- 1) zwierzęta podejrzane o zakażenie lub zakażone, podejrzane o chorobę lub chore na tę chorobę zakaźną,
- 2) tusze lub części tusz zwierząt, o których mowa w pkt 1
- chyba że takie podejrzenie, zakażenie lub choroba zostały wykluczone.

4. Produkty rybołówstwa oraz żywe małże wprowadzane na rynek mogą pochodzić z gospodarstwa podlegającego ograniczeniom w zakresie zdrowia zwierząt wydanym na podstawie przepisów Unii Europejskiej wprowadzających środki zwalczania chorób zakaźnych zwierząt ze względu na chorobę zakaźną zwierząt wymienioną w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 2 lub na podstawie przepisów wydanych w trybie tych przepisów Unii Europejskiej, jeżeli nie są rybami i mięczakami wykazującymi kliniczne objawy choroby lub nie pochodzą od lub z takich zwierząt.”;

8) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Art. 10. 1. Dopuszcza się produkcję i wprowadzanie na rynek produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących z obszarów podlegających ograniczeniom w zakresie zdrowia zwierząt wydanym na podstawie przepisów Unii Europejskiej wprowadzających środki zwalczania chorób zakaźnych zwierząt ze względu na chorobę zakaźną zwierząt wymienioną w przepisach wydanych na podstawie ust. 2 lub na podstawie przepisów wydanych w trybie tych przepisów Unii Europejskiej, które mają zastosowanie do danych zwierząt lub produktów, jeżeli:

- 1) produkty te nie pochodzą z gospodarstwa, w którym podejrzewa się lub stwierdzono tę chorobę zakaźną,
- 2) przy ich produkcji i wprowadzaniu na rynek zostały spełnione wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 2 lub w przepisach o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt
- o ile przepisy wprowadzające środki zwalczania chorób zakaźnych zwierząt nie stanowią inaczej.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz chorób zakaźnych zwierząt, w związku z którymi wprowadza się ograniczenia w produkcji lub wprowadzaniu na rynek produktów pochodzenia zwierzęcego,
- 2) wymagania weterynaryjne dla produktów, o których mowa w ust. 1, w szczególności sposób produkcji i znakowania tych produktów

– mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, w tym zapobieganie przenoszeniu chorób zakaźnych zwierząt, oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.”;

9) w art. 15 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w zakresie nieuregulowanym w przepisach, o których mowa w ust. 1, może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje czynności wykonywanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej lub urzędowych lekarzy weterynarii w ramach urzędowej kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego lub żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, i sposób przeprowadzania tej kontroli, w tym prowadzenia dokumentacji związanej z kontrolą, mając na względzie zapewnienie właściwego wykonywania czynności urzędowych.”;

10) w art. 16:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W celu zapewnienia bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 prowadzi się monitorowanie substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt oraz środkach żywienia zwierząt.”;

b) w ust. 5 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– mając na względzie ochronę zdrowia publicznego, w tym potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, oraz przepisy Unii Europejskiej wydane w tym zakresie.”;

11) w art. 19 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do statków rybackich, w tym statków przetwórci i statków zamrażalni, gospodarstw, na terenie których dokonuje się uboju zwierząt w celu pozyskania mięsa na użytek własny, oraz podmiotów zamierzających prowadzić

działalność w zakresie transportu lub produkcji podstawowej, lub rolniczego handlu detalicznego produktami pochodzenia zwierzęcego lub żywnością, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2.”;

12) w art. 20 w ust. 1 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) rejestr zakładów obejmujący zakłady:

- będące gospodarstwami, na terenie których dokonuje się uboju zwierząt pochodzących z innych gospodarstw w celu pozyskania mięsa na użytek własny,
- prowadzące sprzedaż bezpośrednią produktów pochodzenia zwierzęcego,
- które podlegają rejestracji zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 852/2004, w tym zakłady prowadzące rolniczy handel detaliczny produktami pochodzenia zwierzęcego lub żywnością, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 i zakłady prowadzące działalność marginalną, lokalną i ograniczoną, oraz zakłady zatwierdzone zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 853/2004, ze wskazaniem zakładów zatwierdzonych korzystających z krajowych środków dostosowujących, o których mowa w art. 10 ust. 3 rozporządzenia nr 853/2004,”;

13) w art. 21:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmiot zamierzający prowadzić przedsiębiorstwo sektora spożywczego składa wniosek o wpis do rejestru zakładów albo o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów, w terminie co najmniej 30 dni przed dniem rozpoczęcia planowanej działalności, w formie pisemnej.”,

b) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) określenie rodzaju i zakresu działalności, która ma być prowadzona, w tym rodzaju produktów pochodzenia zwierzęcego lub żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, które mają być produkowane w tym zakładzie,”;

c) po ust. 3a dodaje się ust. 3b w brzmieniu:

„3b. W przypadku zmiany danych, o których mowa w ust. 2 pkt 1 lub 1a, podmiot prowadzący przedsiębiorstwo sektora spożywczego składa wniosek o

dokonanie zmian w rejestrze zakładów, w terminie 30 dni od dnia powstania zmiany, w formie pisemnej.”,

d) w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego, mając na względzie możliwość identyfikacji zakładu wpisanego do rejestru, o którym mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 lit. a, miejsca prowadzenia działalności i rodzaju produktów pochodzenia zwierzęcego lub żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2.”;

14) w art. 25 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) wprowadza na rynek produkty pochodzenia zwierzęcego lub żywność, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, w sposób niezgodny z rodzajem działalności określonej dla danego podmiotu w rejestrze prowadzonym przez powiatowego lekarza weterynarii,”;

15) w art. 26:

a) w ust. 1:

– w pkt 1 w lit. a:

– – tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„– w zakresie dotyczącym produktów pochodzenia zwierzęcego lub żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, określone w rozporządzeniu nr 852/2004 lub w przepisach Unii Europejskiej wydanych w trybie art. 14 ust. 2 tego rozporządzenia, lub”,

– – tiret trzecie otrzymuje brzmienie:

„– weterynaryjne lub dotyczące bezpieczeństwa żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, określone w ustawie lub przepisach wydanych na jej podstawie, lub”,

– – po tiret trzecim dodaje się tiret czwarte w brzmieniu:

„– określone w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, lub”,

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) prowadząc produkcję produktów pochodzenia zwierzęcego lub żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, powoduje zagrożenie dla zdrowia publicznego, nie zapewniając spełniania:

a) przez produkty pochodzenia zwierzęcego lub żywność, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, wprowadzane na rynek, wymagań określonych dla tych produktów lub żywności lub

b) wymagań weterynaryjnych lub dotyczących bezpieczeństwa żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, określonych w ustawie lub przepisach wydanych na jej podstawie,

c) wymagań rozporządzenia nr 1760/2000 w zakresie obowiązkowego etykietowania wołowiny,

d) wymagań higienicznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wysokość kar pieniężnych za naruszenia, o których mowa w ust. 1, różnicując je w zależności od rodzaju tych naruszeń, społecznej szkodliwości czynu i stopnia zagrożenia dla bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2.”;

16) w art. 27:

a) uchyla się ust. 2,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Termin zapłaty kary pieniężnej wynosi 14 dni od dnia, w którym decyzja o nałożeniu kary stała się ostateczna.”;

17) po art. 30 dodaje się art. 30a w brzmieniu:

„Art. 30a. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.⁶⁾).”.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2015 r. poz. 699, 978, 1197, 1269, 1311, 1649, 1923 i 1932.

Art. 7. W ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2015 r. poz. 594 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 3 po pkt 29a dodaje się pkt 29b w brzmieniu:

„29b) rolniczy handel detaliczny – handel detaliczny w rozumieniu art. 3 ust. 7 rozporządzenia nr 178/2002, polegający na zbywaniu konsumentowi finalnemu, o którym mowa w art. 3 ust. 18 rozporządzenia nr 178/2002, bez udziału pośrednika, żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu tego podmiotu;”;

2) po rozdziale 10 dodaje się rozdział 10a w brzmieniu:

„Rozdział 10a

Rolniczy handel detaliczny

Art. 44a. 1. Zbywanie żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego nie może przekroczyć maksymalnej ilości określonej w przepisach wydanych na podstawie ust. 4.

2. W miejscu zbywania żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego umieszcza się czytelne i widoczne dla konsumenta oznaczenie zawierające wyrażenie „rolniczy handel detaliczny”, oraz podaje się, w sposób widoczny:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę i siedzibę podmiotu prowadzącego rolniczy handel detaliczny;
- 2) adres miejsca prowadzenia produkcji tej żywności;
- 3) weterynaryjny numer identyfikacyjny lub numer w rejestrze podmiotów prowadzących działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego prowadzonym przez wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa lub minister właściwy do spraw rynków rolnych, określi, w drodze rozporządzenia, maksymalną ilość żywności zbywaną w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakres i sposób dokumentowania tej ilości, mając na względzie potrzeby konsumentów, rodzaj zbywanej żywności oraz ochronę zdrowia publicznego, w tym zapewnienie bezpieczeństwa żywności.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa lub minister właściwy do spraw rynków rolnych, może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób oznakowania miejsca zbywania żywności konsumentom finalnym, w ramach rolniczego handlu

detalicznego, mając na względzie potrzeby konsumentów oraz ochronę zdrowia publicznego, w tym zapewnienie bezpieczeństwa żywności.”;

3) w art. 61 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) produkują lub wprowadzają do obrotu żywność zawierającą jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, o której mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 853/2004, z wyłączeniem zakładów prowadzących rolniczy handel detaliczny, z zastrzeżeniem art. 73 ust. 6,”;

4) w art. 69 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Minister właściwy do spraw zdrowia oraz minister właściwy do spraw rolnictwa lub minister właściwy do spraw rynków rolnych, każdy w zakresie swojego działania, działając w porozumieniu, mogą określić, w drodze rozporządzenia, wymagania higieniczne w:”;

5) w art. 73 w ust. 1:

a) w pkt 1 lit. b i c otrzymują brzmienie:

„b) produktów pochodzenia zwierzęcego znajdujących się w handlu detalicznym w rozumieniu art. 3 pkt 7 rozporządzenia nr 178/2002, z wyłączeniem produktów pochodzenia zwierzęcego znajdujących się w rolniczym handlu detalicznym,

c) żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, o której mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 853/2004, produkowanej i wprowadzanej do obrotu lub wywożonej do państw trzecich, przywożonej z tych państw w zakresie nieobjętym decyzją Komisji 2007/275/WE z dnia 17 kwietnia 2007 r. dotyczącą wykazu zwierząt i produktów mających podlegać kontroli w punktach kontroli granicznej na mocy dyrektyw Rady 91/496/EWG i 97/78/WE (Dz. Urz. UE L 116 z 04.05.2007, str. 9) oraz powrotnie wywożonej do tych państw, z wyłączeniem żywności znajdującej się w rolniczym handlu detalicznym,”;

b) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

- „4a) organy Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych zgodnie z właściwością określoną przepisami ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, 1505 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 50);”;
- 6) w art. 78 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) laboratoria organów, o których mowa w art. 73 ust. 1 pkt 4a i 5;”;
- 7) w art. 88 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawa żywnościowego oraz nad wykonywaniem urzędowych kontroli żywności, w zakresie określonym w art. 73 ust. 1 pkt 3 i 4a, sprawuje minister właściwy do spraw rolnictwa oraz minister właściwy do spraw rynków rolnych, działając w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia.”;
- 8) w art. 100 w ust. 1 po pkt 16 dodaje się pkt 17 w brzmieniu:
- „17) nie umieszcza w miejscu zbywania żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego oznaczenia, o którym mowa w art. 44a ust. 2, lub podaje w oznaczeniu informacje niepełne lub nieprawdziwe,”.

Art. 8. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 12 ust. 5, art. 13 ust. 8, art. 25b ust. 6 i art. 25d ust. 2 ustawy wymienionej w art. 4 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, wydanych na podstawie art. 12 ust. 5, art. 13 ust. 8, art. 25b ust. 6 i art. 25d ust. 2 ustawy wymienionej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 9. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 7 ust. 4, art. 10 ust. 2, art. 19 ust. 5 i 21 ust. 5 ustawy wymienionej w art. 6 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, wydanych na podstawie art. 7 ust. 4, art. 10 ust. 2, art. 19 ust. 5 i 21 ust. 5 ustawy wymienionej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą i mogą być zmieniane na podstawie tego przepisu.

Art. 10. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 26 ust. 2

ustawy wymienionej w art. 6 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, wydanych na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 11. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 73 ust. 5 ustawy wymienionej w art. 7 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 73 ust. 5 ustawy wymienionej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą i mogą być zmieniane na podstawie tego przepisu.

Art. 12. Plany awaryjne, o których mowa w art. 88 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 7 zachowują ważność do dnia opracowania nowych planów awaryjnych na podstawie art. 88 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 13. 1. Rejestry zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub ich części, w których wpisane są podmioty prowadzące działalność w zakresie rolniczego handlu detalicznego w rozumieniu ustawy wymienionej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stają się, z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, rejestrami prowadzonymi odpowiednio przez powiatowego lekarza weterynarii i wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

2. Państwowy powiatowy inspektor sanitarny lub państwowy graniczny inspektor sanitarny, właściwi ze względu na siedzibę zakładów, w których, w dniu wejścia w życie ustawy, jest prowadzona działalność w zakresie rolniczego handlu detalicznego w rozumieniu ustawy wymienionej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przekazują, odpowiednio właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii albo właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych dokumentację dotyczącą rejestrów, o których mowa w ust. 1, oraz dokumentację dotyczącą nadzoru nad tymi zakładami, w tym związaną z toczącymi się postępowaniami, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 14. Badania laboratoryjne żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w art. 4 przeprowadza się w laboratoriach, o których mowa w art. 78 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy wymienionej w art. 7, w okresie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej

ustawy.

Art. 15. 1. Laboratoria, które po wejściu w życie niniejszej ustawy będą wykonywały nowe zadania dotyczące badań laboratoryjnych żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w art. 4, będące krajowymi laboratoriami referencyjnymi, o których mowa w art. 25b ustawy wymienionej w art. 4, prześlą Głównemu Lekarzowi Weterynarii projekt szczegółowego zakresu rzeczowego ich zadań, o którym mowa w art. 25c ust. 1 ustawy wymienionej w art. 4, rozszerzonego o te nowe zadania, w terminie 17 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Główny Lekarz Weterynarii prześlą ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa szczegółowy zakres rzeczowy zadań krajowych laboratoriów referencyjnych, o którym mowa w ust. 1, w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 16. Zintegrowane wieloletnie krajowe plany urzędowych kontroli żywności i pasz, o których mowa w art. 94 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 7, aktualizuje się, w celu uwzględnienia zmian właściwości rzeczowej organów administracji rządowej wprowadzonych na mocy niniejszej ustawy, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 17. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

Z-CA DYREKTORA DEPARTAMENTU
PRAWNOLEGISLACYJNEGO

Mariusz Gorzowski

UZASADNIENIE

Podstawowym celem projektowanej ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników jest stworzenie polskim rolnikom lepszych możliwości rozwoju produkcji i sprzedaży konsumentom końcowym żywności wyprodukowanej w całości lub w części z ich własnej uprawy, chowu lub hodowli.

Prowadzeniem sprzedaży konsumentom końcowym żywności wyprodukowanej w gospodarstwach rolnych zainteresowana jest bardzo duża grupa rolników w Polsce. Kierowali oni liczne apele w sprawie wprowadzenia ułatwień przy prowadzeniu takiej działalności, zarówno do resortu rolnictwa, posłów na Sejm RP, jak i Rządu RP. Proponowana ustawa wychodzi naprzeciw postulatom rolników w tym zakresie poprzez zapewnienie im równych szans i możliwości w zakresie sprzedaży żywności konsumentom końcowym z rolnikami z innych państw członkowskich Unii Europejskiej. Ponadto polscy konsumenci coraz częściej są zainteresowani możliwością zakupu świeżej żywności, produkowanej w danym rejonie przez lokalnych rolników, gdzie nie ma długich łańcuchów dostaw i pośredników a zapewnione są bliskie relacje producentów i konsumentów.

Przede wszystkim zakłada się, że projektowana ustawa, mając na uwadze kwestie związane z bezpieczeństwem żywności, doprowadzi do poprawy organizacji nadzoru nad rolnikami prowadzącymi sprzedaż konsumentom końcowym żywności wyprodukowanej w gospodarstwach rolnych całości lub w części z produktów pochodzących z ich własnej uprawy, chowu lub hodowli.

Zgodnie z definicją handlu detalicznego, określoną w art. 3 pkt 7 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. bezpieczeństwa żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str.463), pod pojęciem „handel detaliczny” należy rozumieć: „obsługę i/lub przetwarzanie żywności i jej przechowywanie w punkcie sprzedaży lub w punkcie dostaw dla konsumenta finalnego; określenie to obejmuje terminale dystrybucyjne, działalność cateringową, stołówki zakładowe, catering instytucjonalny, restauracje i podobne działania związane z usługami żywnościowymi, sklepy, centra dystrybucji w supermarketach i hurtownie”. W ramach handlu detalicznego możliwe jest zatem, oprócz sprzedaży konsumentom końcowym, również produkcja i przetwarzanie żywności, a więc, np. rozbiór, krojenie i mielenie mięsa, a także produkcja produktów mięsnych, mlecznych, rybnych, czy

też produktów pochodzenia niezwierzęcego takich jak np. dżemy, soki czy chleby.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1482, z późn. zm.) IW sprawuje obecnie nadzór nad bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego (z wyłączeniem takich produktów znajdujących się w handlu detalicznym), w tym nad wymaganiami weterynaryjnymi przy ich produkcji i umieszczaniu na rynku. Natomiast organami urzędowej kontroli żywności, w tym produktów pochodzenia zwierzęcego znajdujących się w handlu detalicznym, w zakresie jej bezpieczeństwa, są co do zasady, zgodnie z art. 73 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2015 r. poz. 594, z późn. zm.), organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS).

W projektowanej ustawie proponuje się wyłączenie z nadzoru nad działalnością związaną z tzw. rolniczym handlem detalicznym (pojęcie to zostanie zdefiniowane w art. 3 ust. 3 pkt 29b ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia) Państwowej Inspekcji Sanitarnej i powierzenie tych kompetencji:

- 1) Inspekcji Weterynaryjnej (IW) - w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego i niezwierzęcego;
- 2) Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS) - w odniesieniu do żywności pochodzenia niezwierzęcego.

Inspekcja Weterynaryjna sprawuje nadzór m. in. nad gospodarstwami utrzymującymi zwierzęta gospodarskie, z których lub od których pozyskuje się produkty pochodzenia zwierzęcego, sprzedają bezpośrednią takich produktów, tj. działalnością, o której mowa w art. 1 ust. 3 lit c-e rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14) oraz nad zakładami prowadzącymi obróbkę i przetwórstwo takich produktów na małą skalę i ich sprzedaż, m. in. konsumentom końcowym, w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej, o której mowa w art. 1 ust. 5 lit. b iii) ww. rozporządzenia (WE) nr 853/2004. Ww. działalności podlegają obowiązkowi rejestracji u właściwego organu tej Inspekcji. W związku z tym organy Inspekcji Weterynaryjnej posiadają wieloletnie doświadczenie w nadzorze nad gospodarstwami utrzymującymi zwierzęta gospodarskie, produkcją produktów pochodzenia zwierzęcego i wprowadzaniem ich na rynek oraz dysponują kadrami urzędowych lekarzy weterynarii, tj. inspektorów wyspecjalizowanych do sprawowania takiego nadzoru. Zatem

zasadne jest, aby organy tej Inspekcji sprawowały również nadzór nad produkcją, w tym przetwarzaniem, zarówno produktów pochodzenia zwierzęcego, jak i żywności złożonej w zakładach, które zaopatrują w takie produkty wyłącznie konsumentów końcowych, tj. w ramach rolniczego handlu detalicznego.

Powierzenie natomiast kompetencji do sprawowania nadzoru nad jakością zdrowotną żywności niezwierzęcego pochodzenia produkowanej i wprowadzanej do obrotu w ramach rolniczego handlu detalicznego IJHARS wynika natomiast z faktu, że organ ten posiada doświadczenie w zakresie nadzoru nad obrotem żywnością, a zwłaszcza żywnością przetworzoną. Organ ten od wielu lat przeprowadza czynności na terenie gospodarstw w związku z nadzorem sprawowanym na rolnictwie ekologicznym. Ponadto IJHARS posiada bazę laboratoryjną pozwalającą na kompleksowy nadzór nad żywnością wytwarzaną w ramach rolniczego handlu detalicznego.

Reasumując projektowana ustawa umożliwi skupienie nadzoru nad rolniczym handlem detalicznym przez inspekcje podległe ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa lub rynków rolnych, z wyłączeniem udziału organów podległych ministrowi właściwemu do spraw zdrowia. Należy też zauważyć, że zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa, podmioty prowadzące działalność w ramach handlu detalicznego żywnością są zobowiązane do rejestracji i uzyskania zatwierdzenia w drodze decyzji wydawanej przez organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z art. 63 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia. Projektowana ustawa uprości i ujednolici te zasady w odniesieniu do podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny pozostawiając jedynie obowiązek rejestracji u właściwego organu jednej z Inspekcji poległej ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa lub rynków rolnych.

Jednocześnie projektowana ustawa, jednoznacznie określi, w związku z obecnie istniejącymi różnymi zasadami opodatkowania sprzedaży przez rolników produktów przerobionych z własnej uprawy, hodowli lub chowu, kiedy taka sprzedaż określonych ilości żywności jest zwolniona z podatku dochodowego, w celu wyeliminowania różnorodnych interpretacji dokonywanych przez urzędy skarbowe oraz jednoznacznego ustalenia obowiązków podatkowych dla podmiotów niespełniających warunków do zwolnienia z podatku dochodowego.

W związku z realizacją ww. celu konieczne jest dokonanie zmian następujących ustaw:

- 1) z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 812, z późn. zm.),
- 2) z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r.

poz. 361, z późn. zm.),

- 3) z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.),
- 4) z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.),
- 5) z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej,
- 6) z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1577, z późn. zm.),
- 7) z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej wprowadzono zmiany mające na celu włączenie odpowiednio do działu rolnictwo i rynki rolne spraw z zakresu rolniczego handlu detalicznego, gdzie nadzór nad jakością zdrowotną środków spożywczych ma sprawować Inspekcja Weterynaryjna (IW) (produkty pochodzenia zwierzęcego i żywność zawierająca jednocześnie środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego i niezwierzęcego) oraz Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS) (produkty pochodzenia niezwierzęcego), podległe odpowiednio ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa i rynków rolnych. W tym zakresie proponuje się następujące zmiany:

- 1) w art. 22 pkt 5 lit a ww. ustawy proponuje się wskazanie, że dział rolnictwo obejmuje również sprawy z zakresu nadzoru nad jakością zdrowotną środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego znajdujących się w rolniczym handlu detalicznym, a także doprecyzowanie tego przepisu o kwestie sprzedaży bezpośredniej i działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej w celu uszczegółowienia katalogu oraz uniknięcia mogących się ewentualnie pojawiać wątpliwości interpretacyjnych. Natomiast w art. 22 pkt 5 lit b zaproponowano przypisanie do działu rolnictwo spraw z zakresu nadzoru nad jakością zdrowotną żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego i niezwierzęcego w rolniczym handlu detalicznym (art.1 pkt 1 projektu),
- 2) w art. 23b ust. 1 ww. ustawy zaproponowano przypisanie do działu rynki rolne kwestii nadzoru na jakością zdrowotną żywności niezwierzęcego pochodzenia produkowanej i wprowadzanej do obrotu w ramach rolniczego handlu detalicznego (art.1 pkt 2 projektu),
- 3) w konsekwencji powyższych zmian art. 33 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy uzupełniono o wyłączenie z zakresu spraw objętych działem zdrowie kwestii nadzoru objętego

działem rynku rolne (art.1 pkt 3 projektu).

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych zaproponowano natomiast zmiany (art. 2 pkt 1 - 2 projektu) mające na celu doprecyzowanie definicji przychodów z innych źródeł tj. przychodów ze sprzedaży przerobionych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli i chowu oraz wprowadzenie zwolnienia z opodatkowania tych przychodów. uzyskanych z rolniczego handlu detalicznego. Zwolnienie z podatku dochodowego sprzedaży przerobionych przez rolnika produktów umożliwi zwiększenie dochodów z gospodarstw rolnych oraz umożliwi efektywne wykorzystanie czasu pracy rolnika i członków jego rodziny prowadzących wspólnie gospodarstwo rolne.

W projekcie ustawy zaproponowano, aby w art. 20 ust. 3 pkt 3 lit. a jednoznacznie wskazać, że produkty mogą być sprzedawane w gospodarstwach rolnych, w których zostały te produkty wytworzone. Ponadto w związku ze zgłaszanymi przez organizacje producentów rolnych wnioskami proponuje się aby sprzedaż mogła odbywać się we wszelkich miejscach przeznaczonych do prowadzenia handlu, bez wyłączenia budynków lub ich części. Jednocześnie proponuje się rozszerzenie zakresu usług zleczanych innym podmiotom o usługi w zakresie uboju i obróbki poubojowej oraz wytwarzania kasz, płatków i otrąb.

W projektowanej ustawie proponuje się również w art. 21 ust. 1 dodanie nowego pkt 29a mającego na celu zwolnienie z podatku dochodowego przychodów, ze sprzedaży przerobionych produktów z własnej uprawy, hodowli lub chowu – w ilościach, które podmioty działające na rynku spożywczym mogą zbywać konsumentom finalnym w ramach rolniczego handlu detalicznego i do wysokości 40 tys. zł od początku danego roku podatkowego. Do produkcji danego produktu w wysokości co najmniej 50% powinny zostać zużyte produkty roślinne lub zwierzęce wyprodukowane w gospodarstwie rolnym osoby ubiegającej się o zwolnienie z podatku dochodowego. Dodatkowym warunkiem zwolnienia z podatku dochodowego, będzie prowadzenie ewidencji sprzedaży, której elementy określono w dodawanym ust.15a.

Natomiast w dodawanym ust. 15b wskazano, że producent rolny po uzyskaniu ze sprzedaży przerobionej żywności przychodów w wysokości 40 tys. zł może wybrać opodatkowanie przychodów powyżej 40 tys. zł na podstawie 2% stawki podatku zryczałtowanego.

W projektowanym ust. 15 c wskazano że projektowane zwolnienie z podatku dochodowego będzie stanowiło pomoc *de minimis* zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o

funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str.1).

Szacuje się, że zwolnienie z podatku dochodowego sprzedaży przerobionych przez rolnika produktów z własnej uprawy, hodowli lub chowu zmniejszy wpływy do budżetu państwa w kwocie 8 mln zł, przy założeniu, że 10 tys. gospodarstw rolnych będzie przerabiało produkty rolne i każde gospodarstwo rolne dokona sprzedaży tych produktów w kwocie 40 tys. zł.

W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (art. 5 projektu) zaproponowano zmiany mające na celu zwolnienie producentów sprzedających przerobione produktów z własnej uprawy, hodowli lub chowu korzystających ze zwolnienia z podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 29a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, z obowiązku posiadania kasy fiskalnej.

W ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wprowadzono zmiany (art. 4 projektu), które mają na celu umożliwienie rolnikom sprzedaży konsumentom finalnym w gospodarstwach żywności pochodzenia roślinnego, a także zapewnienie właściwego nadzoru nad produkcją i jakością ww. żywności. Nadzór w tym zakresie powierzony został IJHARS. Zmiana proponowana w art. 4 pkt 1 projektu polega na wykreśleniu z ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych art. 2 pkt 3 wyłączonego ze stosowania przepisów ww. ustawy sprzedaży żywności dokonywanej przez producentów bezpośrednio w gospodarstwie. Propozycje przepisów zawarte w art. 4 pkt 2 projektu mają na celu umożliwienie sprawowania przez IJHARS rzetelnego nadzoru nad rolniczym handlem detalicznym żywności pochodzenia niezwierzęcego, poprzez wprowadzenie obowiązku rejestracji rolników prowadzących działalność w tym zakresie u właściwych miejscowo wojewódzkich inspektorów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Propozycja zawarta w art. 4 pkt 3 projektu ustawy polega na umieszczeniu w katalogu kompetencji IJHARS nadzoru nad rolniczym handlem detalicznym.

W art. 4 pkt 4 zaproponowano regulacje mające na celu usprawnienie czynności kontrolnych m. in. u rolników prowadzących rolniczy handel detaliczny poprzez wprowadzenie imiennego okresowego upoważnienia do przeprowadzania kontroli. Zaproponowano również upoważnienie ustawowe dla ministra właściwego do spraw rynków rolnych do określenia wzoru ww. upoważnienia, w celu zapewnienia rzetelności kontroli. W związku z faktem, że kontrole przeprowadzane będą również na targowiskach, środkach transportu, urządzeniach tymczasowych i ruchomych, często niemożliwe będzie określenie

tożsamości kontrolowanego podmiotu przed rozpoczęciem kontroli. W związku z powyższym, niemożliwe byłoby, aby upoważnienie do przeprowadzenia kontroli spełniało w tej sytuacji wymogi określone w art. 79a ust. 6 pkt 5 i 7 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, tj. obowiązek oznaczenia przedsiębiorcy objętego kontrolą oraz wskazania daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli.

Analogiczne rozwiązanie uzasadnione jest także w przypadku przeprowadzania oceny jakości handlowej, kontroli granicznej artykułów rolno-spożywczych oraz kontroli warunków składowania i transportu artykułów rolno-spożywczych. Powyższe zadania (kontrola graniczna i ocena jakości handlowej) realizowane są na wniosek zainteresowanych podmiotów. Zarówno w przypadku tzw. kontroli granicznej, jak i w przypadku oceny jakości handlowej, podmiotom wnioskującym zależy na szybkości działań podejmowanych przez organy IJHARS. Czynności wykonywane w ramach oceny jakości handlowej są ponadto często działaniami podejmowanymi regularnie u tego samego przedsiębiorcy w zbliżonym zakresie. Zarówno tzw. kontrola graniczna, jak i ocena jakości handlowej mają na celu uzyskanie przez przedsiębiorcę (w przypadku oceny jakości handlowej również rolnika) dokumentów, w oparciu o które będzie mógł podejmować określone działania (protokół z kontroli granicznej jest niezbędny do dopuszczenia do obrotu na terenie Polski, świadectwo jakości handlowej służy potwierdzeniu spełniania wymagań w zakresie jakości handlowej na potrzeby obrotu gospodarczego żywnością). W związku z powyższym w interesie przedsiębiorców oraz rolników jest, aby ww. czynności były jak najbardziej uproszczone i odformalizowane, a w efekcie wykonane szybko i sprawnie.

Odnosnie do kontroli warunków składowania i transportu uzasadnieniem dla uproszczenia trybu przeprowadzenia kontroli jest fakt, że w przypadku środków transportu organy IJHARS zazwyczaj przed ewentualnym przystąpieniem do kontroli nie są w stanie określić do jakiego przedsiębiorcy dany środek transportu należy. Umożliwienie kontroli na podstawie imiennego upoważnienia w tym zakresie pozwoli na poprawę efektywności sprawowanego przez IJHARS nadzoru nad warunkami transportu i składowania żywności.

Proponowana zmiana przewiduje, że do kontroli rolników prowadzących rolniczy handel detaliczny zastosowanie będą miały odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych o postępowaniu kontrolnym, w tym również odesłanie do przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Rozwiązanie takie zapewni rolnikom możliwość, np. wnoszenia sprzeciwu, a do czasu trwania kontroli zastosowanie będą miały limity czasowe przewidziane w tej ustawie.

Zmiana proponowana w art. 4 pkt 5 wprowadza przepis odsyłający do odpowiedniego

stosowania przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej do kontroli działalności gospodarczej przez IJHARS z uwzględnieniem wyłączeń przewidzianych w proponowanym art. 25 ust. 3.

Projektowana zmiana określona w art. 4 pkt 6 odsyła do odpowiedniego stosowania wskazanych przepisów ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych do kontroli produktów w rolniczym handlu detalicznym.

Zmiana proponowana w art. 4 pkt 7 ma na celu umożliwienie stosowania sankcji określonych w art. 29 ust. 1 również do rolniczego handlu detalicznego.

Projektowana zmiana określona w art. 4 pkt 8 wprowadza sankcje w postaci grzywny za brak dopełnienia obowiązku rejestracji i aktualizacji danych podmiotów działających w ramach rolniczego handlu detalicznego.

W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (art. 4 projektu) proponuje się, w szczególności, przypisanie IW zadań z zakresu bezpieczeństwa żywności, w tym żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym oraz, w konsekwencji tego działania, wprowadzenie innych zmian umożliwiających tej Inspekcji sprawowanie efektywnego i skutecznego nadzoru nad bezpieczeństwem takiej żywności. W tym zakresie:

- 1) w art. 1 pkt 2 ww. ustawy (art. 4 pkt 1 projektu) proponuje się doprecyzowanie zakresu przedmiotowego ustawy poprzez wskazanie, że określa ona zasady współpracy organów IW z odpowiednimi organami innych państw członkowskich Unii Europejskiej, które są odpowiedzialne za przestrzeganie nie tylko prawodawstwa weterynaryjnego, ale także przepisów dotyczących bezpieczeństwa żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym,
- 2) w art. 3 ww. ustawy (art. 4 pkt 2 projektu) wprowadzono zmiany mające na celu przypisanie IW kompetencji do realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa żywności, w tym żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym oraz uszczegółowiono katalog czynności wykonywanych przez tę w ramach realizacji powierzonych zadań. Z uwagi na fakt, że wprowadzane w projekcie ustawy zmiany dotyczące rolniczego handlu detalicznego pozostają bez wpływu na zakres zadań wykonywanych na terenach i stosunku do określonych jednostek organizacyjnych oraz jednostek wojsk obcych przez Szefa Służby

Weterynaryjnej – Inspektora Weterynaryjnego Wojska Polskiego, konieczne jest dokonanie odpowiedniego wyłączenia w treści przepisu art. 3 ust. 4 ww. ustawy dotyczącego zadań z zakresu bezpieczeństwa znajdujących się w rolniczym handlu detalicznym żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego,

- 3) w art. 12 ww. ustawy (art. 4 pkt 3 projektu) zaproponowano zmiany mające na celu umożliwienie wyodrębniania w budżetach wojewodów środków z przeznaczeniem na monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz prowadzenie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych również w żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym. W tym zakresie konieczne okazało się także odpowiednie dostosowanie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw rolnictwa do wydania rozporządzenia, o którym mowa w art. 12 ust. 5 zmienianej ustawy,
- 4) w art. 13 ww. ustawy (art. 4 pkt 4 projektu) proponuje się uzupełnienie zakresu kompetencji Głównego Lekarza Weterynarii o kwestie dotyczące żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym. W tym zakresie konieczne jest także uzupełnienie treści upoważnienia ministra właściwego do spraw rolnictwa do wydania rozporządzenia, o którym mowa w art. 13 ust. 8 zmienianej ustawy,
- 5) w art. 14 w ust. 1 pkt 3 ww. ustawy (art. 4 pkt 5 projektu) proponuje się uzupełnienie zakresu kompetencji wojewódzkiego lekarza weterynarii o możliwość dokonywania na obszarze województwa analiz i ocen bezpieczeństwa i wymagań weterynaryjnych przy produkcji nie tylko produktów pochodzenia zwierzęcego, ale także żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym,
- 6) w art. 19 w ust. 3 pkt 1 i 2 ww. ustawy (art. 4 pkt 6 projektu) uregulowano kwestie dotyczące uprawnień pracowników IW oraz osób wyznaczonych w kontekście realizacji zadań związanych z rolniczym handlem detalicznym. W tym zakresie zaproponowano doprecyzowanie, że takie osoby, w zakresie wykonywanych czynności, mają prawo w każdym czasie do przeprowadzania kontroli zakładów, w tym pomieszczeń lub urządzeń, o których mowa w załączniku II w rozdziale III

rozporządzenia 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319). Uwzględniając charakter działalności związanej z rolniczym handlem detalicznym należy się spodziewać, że może być ona prowadzona z wykorzystaniem zarówno ruchomych lub tymczasowych punktów sprzedaży, czy też pomieszczeń używanych głównie jako prywatne domy mieszkalne, ale gdzie regularnie przygotowuje się żywność w celu wprowadzania do obrotu. Tym samym zasadne wydaje się doprecyzowanie w przepisach ww. ustawy, że ww. osoby posiadają uprawnienia także do przeprowadzania kontroli tego rodzaju zakładów,

- 7) w art. 23 ust. 1 ww. ustawy (art. 4 pkt 7 projektu) wprowadzono zmiany precyzujące uprawnienia przysługujące przedstawicielom służb Unii Europejskiej oraz innych państw członkowskich przeprowadzających kontrole na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w kontekście realizacji przez IW nowych zadań związanych z rolniczym handlem detalicznym,
- 8) w art. 23 w ust. 1 ww. ustawy (art. 4 pkt 8 projektu) proponuje się uzupełnienie katalogu produktów, w odniesieniu do których wydanie oceny zdrowotnej jakości może być poprzedzone przeprowadzeniem badań laboratoryjnych o żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym,
- 9) w art. 25d ust. 2 ww. ustawy (art. 4 pkt 9 projektu) proponuje się uzupełnienie wytycznych do upoważnienia ministra właściwego do spraw rolnictwa do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków i trybu gromadzenia, przetwarzania oraz przekazywania danych dotyczących wyników przeprowadzonych badań laboratoryjnych, a także sposobu prowadzenia określonych baz danych, o konieczność uwzględniania zapewnienia efektywnej kontroli stanu bezpieczeństwa żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym.

W ustawie z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 ww. ustawy (art. 6 pkt 1 projektu) wprowadzono zmiany mające na celu rozszerzenie zakresu przedmiotowego ustawy o kwestie dotyczące właściwości organów w zakresie higieny i kontroli żywności zawierającej jednocześnie środki

spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym, z uwzględnieniem odnośnych przepisów prawa Unii Europejskiej, a w szczególności rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.) oraz przepisów Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia,

- 2) w art. 5 w pkt 6 ww. ustawy (art. 6 pkt 2 projektu) uzupełniono katalog oznaczeń określań używanych w ustawie o oznaczenie określenia „rolniczy handel detaliczny” przywołując w tym zakresie definicję wprowadzaną do ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia w jej art. 3 ust. 3 pkt 29b,
- 3) art. 6 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy (art. 6 pkt 3 lit. a projektu) przypisujący powiatowemu lekarzowi weterynarii kompetencje właściwego organu w rozumieniu art. 2 pkt 4 rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.) w zakresie urzędowej kontroli uzupełniono o kwestie dotyczące żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym. Podobnie uzupełniono kompetencje powiatowego lekarza weterynarii do wykonywania czynności związanych ze sprawowaniem nadzoru nad bezpieczeństwem takiej żywności określone w art. 6 ust. 2 ww. ustawy (art. 6 pkt 3 lit. b projektu),
- 4) w art. 7 ust. 1 ww. ustawy (art. 6 pkt 4 lit a projektu) przypisującym powiatowemu lekarzowi weterynarii albo urzędowemu lekarzowi weterynarii działającemu z upoważnienia powiatowego lekarza weterynarii kompetencje do wydawania decyzji lub wykonywania czynności w celu realizacji zadań wynikających z odnośnych przepisów Unii Europejskiej uzupełniono ich katalog o rozporządzenie (WE) nr 852/2004. W związku z przejęciem przez IW nadzoru nad żywnością zawierającą jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym koniecznością okazało się także odpowiednie uzupełnienie art. 7 ust. 3 ww. ustawy (art. 6 pkt 4 lit b projektu) o przepisy dotyczące bezpieczeństwa żywności i żywienia oraz wytycznych do upoważnienia ministra właściwego do spraw rolnictwa do wydania rozporządzenia, o

którym mowa w art. 7 ust. 4 (art. 6 pkt 4 lit b projektu) zmienianej ustawy o konieczność uwzględniania zapewnienia przeprowadzania urzędowych kontroli również takiej żywności w jednolity sposób na obszarze całego kraju,

- 5) W konsekwencji przyjęcia zmian mających na celu przypisanie IW kompetencji do realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym konieczne jest również dokonanie nowelizacji art. 8 i 8b ww. ustawy (art. 6 pkt 5 i 6 projektu). Przedmiotowe przepisy zawierają upoważnienie ministra właściwego do spraw rolnictwa do wydania rozporządzeń określających:

a) rodzaje zadań lub czynności wykonywanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej lub urzędowego lekarza weterynarii, lub sposób ich wykonywania, lub

b) szczegółowe wymagania dotyczące higieny lub kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym

- odpowiednio w sytuacji gdy z wskazanych w tych jednostkach redakcyjnych przepisów prawa Unii Europejskiej wynika obowiązek (art. 8 zmienianej ustawy) lub możliwość (art. 8b zmienianej ustawy) podjęcia lub wykonania przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, właściwy organ, urzędowego lekarza weterynarii lub zatwierdzonego lekarza weterynarii określonych zadań lub czynności w zakresie higieny lub kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym,

- 6) w art. 9 i 10 ww. ustawy (art. 6 pkt 7 i 8 projektu) zaproponowano zmiany mające na celu zapewnienie precyzyjnego wdrożenia do prawa krajowego przepisów dyrektywy Rady 2002/99/WE z dnia 16 grudnia 2002 r. ustanawiającej przepisy sanitarne regulujące produkcję, przetwarzanie, dystrybucję oraz wprowadzanie produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 18 z 23.01.2003, str. 11; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 38, str. 124) w związku z uzyskanymi doświadczeniami wynikającymi z wystąpieniem na terytorium Polski afrykańskiego pomoru świń (asf). Zmiana ta ma na celu doprecyzowanie obecnie obowiązujących przepisów krajowych wdrażających ww.

dyrektywę tak aby w sposób możliwie jednoznaczny wskazać jakie wymagania weterynaryjne muszą być spełnione przy produkcji i wprowadzaniu na rynek żywności którą pozyskano od zwierząt pochodzących z gospodarstw, zakładów, terytorium lub części terytorium podlegającym ograniczeniom w zakresie zdrowia zwierząt w związku ze zwalczaniem niektórych chorób zakaźnych zwierząt, w tym asf. Wprowadzenie proponowanych zmian powinno stanowić ułatwienie dla rolników utrzymujących zwierzęta na obszarach gdzie wprowadzono ograniczenia w zakresie zdrowia zwierząt w związku ze zwalczaniem niektórych chorób zakaźnych zwierząt. Przedmiotowa dyrektywa została wdrożona do prawa krajowego w art. 9 i 10 ww. ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego oraz w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2010 r. w sprawie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących z obszarów podlegających ograniczeniom, nakazom lub zakazom (Dz. U. Nr 183, poz. 1231, z późn. zm.). Dyrektywa ta zobowiązuje państwa członkowskie do podjęcia środków zapewniających, aby na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji produktów pochodzenia zwierzęcego podmioty gospodarcze sektora spożywczego nie przyczyniły się do rozprzestrzeniania chorób przenoszonych na zwierzęta. Przepisy przedmiotowej dyrektywy określają pewne ograniczenia w zakresie produkcji, przetwarzania i dystrybucji produktów pochodzenia zwierzęcego, które pozyskano od zwierząt pochodzących z gospodarstw, zakładów, terytorium lub części terytorium podlegającym ograniczeniom w zakresie zdrowia zwierząt mającym zastosowanie do danych zwierząt i produktów na podstawie przepisów wskazanych w załączniku I do ww. dyrektywy, tj. przepisów dotyczących środków zwalczania klasycznego pomoru świń, afrykańskiego pomoru świń, pryszczycy, księgususu, choroby pęcherzykowej świń, grypy ptaków, rzekomego pomoru drobiu oraz niektórych chorób akwakultury. Mając na uwadze powyższe, konieczne jest między innymi, w celu uniknięcia problemów interpretacyjnych, uwzględnienie w przepisach krajowych wdrażających przedmiotową dyrektywę precyzyjnego wskazania, że określone ograniczenia mają zastosowanie tylko do tych zwierząt i produktów, w stosunku do których wprowadzono ograniczenia ze względu na chorobę zakaźną zwierząt wymienioną w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 2 lub na podstawie przepisów krajowych wydanych w trybie tych przepisów Unii Europejskiej. Należy zauważyć, że odwołanie się do przepisów dotyczących ochrony zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt jest odwołaniem zbyt szerokim, gdyż obejmuje szeroki

zakres przepisów dotyczących zarówno ochrony zdrowia zwierząt, jak i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt. W związku z faktem, że przepisy ww. dyrektywy 2002/99/WE wskazują na ograniczenia „w zakresie zdrowia zwierząt mającym zastosowanie do danych zwierząt i produktów, na mocy przepisów określonych w załączniku I”, właściwe jest w tym przypadku odwołanie się wyłącznie do tych przepisów Unii Europejskiej, które wprowadzają środki zwalczania chorób zakaźnych zwierząt ze względu na chorobę zakaźną zwierząt wymienioną w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego lub do przepisów krajowych wydanych w trybie tych przepisów Unii Europejskiej. Ma to na celu jasne wskazanie, że przepisy krajowe wdrażające przepisy ww. dyrektywy 2002/99/WE odnoszące się do produkcji żywności, nie będą miały zastosowania w każdym przypadku wprowadzenia jakichkolwiek przepisów dotyczących ochrony zdrowia zwierząt. W związku z powyższym proponuje się użycie w art. 9 ust 2 i 4 oraz w art. 10 ust. 1 określenia, wskazującego że ograniczenie zostało wydane na podstawie: „przepisów Unii Europejskiej wprowadzających środki zwalczania chorób zakaźnych zwierząt ze względu na chorobę zakaźną zwierząt wymienioną w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 2 lub na podstawie przepisów krajowych wydanych w trybie tych przepisów Unii Europejskiej”. Ponadto, w art. 9 ust. 3 ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego proponuje się wyraźnie wskazać, że „nie wprowadza się na rynek mięsa i produktów mięsnych, które zostały pozyskane ze zwierząt z gatunków wrażliwych na jedną z chorób zakaźnych zwierząt wymienioną w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 2”. Przedmiotowa zmiana ma na celu doprecyzowanie, że zakaz wprowadzania na rynek mięsa i produktów mięsnych, będzie dotyczyć tylko takiego mięsa i takich produktów, które zostały pozyskane od zwierząt z gatunków wrażliwych na jedną z chorób zakaźnych zwierząt wymienioną w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego. Dotyczy to takich sytuacji, gdy w rzeźni będzie odbywał się tego samego dnia ubój np. świń i drobiu. W przypadku stwierdzenia u ubitych świń zakażenia wirusem ASF, przy obecnym brzmieniu art. 9 ust. 3 ww. ustawy zakazowi temu podlegałoby mięso i produkty mięsne pozyskane z tych świń oraz drobiu, który jest gatunkiem niewrażliwym na zakażenie wirusem ASF. Proponowana zmiana ma na celu jasne wskazanie, że w takim przypadku produkcja i wprowadzanie na rynek mięsa i produktów mięsnych otrzymanych z drobiu (gatunek

niewrażliwy) ubijanego w tej samej rzeźni przebiegałaby „trybem normalnym”, a ograniczenia dotyczyłyby tylko mięsa i produktów pozyskanych ze świń. Niemniej jednak takie ograniczenia dotyczyłyby również np. mięsa z dzików, jeżeli zwierzęta te znajdowałyby się w tym czasie w tej rzeźni, ze względu na to, że są one gatunkami wrażliwymi na zakażenie wirusem ASF. Ponadto należy zauważyć, że w dyrektywie Rady 2002/99/WE jest mowa o środkach podejmowanych przez państwa członkowskie na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji produktów pochodzenia zwierzęcego. Zgodnie z definicją wskazaną w ww. dyrektywie termin „wszystkie etapy produkcji, przetwarzania i dystrybucji” oznacza wszystkie etapy, od produkcji podstawowej żywności pochodzenia zwierzęcego, aż po składowanie, transport, sprzedaż lub dostawę do konsumenta końcowego włącznie. Natomiast zgodnie z przepisami ww. ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego przez produkcję należy rozumieć: „co najmniej jedną z następujących czynności: pozyskiwanie, chów, wytwarzanie, oczyszczanie, rozbiór, przetwarzanie, pakowanie, przepakowywanie, przechowywanie lub transport”, a zgodnie z ww. rozporządzeniem (WE) nr 178/2002 „wprowadzanie na rynek” oznacza: „posiadanie żywności lub pasz w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie oraz sprzedaż, dystrybucję i inne formy dysponowania”. Natomiast w przepisach art. 9 ww. ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego wdrażających do polskiego porządku prawnego przepisy ww. dyrektywy użyto jedynie określenia „wprowadzanie na rynek”, co nie jest jednoznaczne z definicją „wszystkie etapy produkcji, przetwarzania i dystrybucji”. W związku z powyższym konieczna jest odpowiednia zmiana art. 9 ww. ustawy. Ponadto proponuje się zmienić opisaną w art. 10 ww. ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego konstrukcję odstępstwa. W związku z powyższym proponuje się zrezygnować ze wskazywania, że odstępstwo to dotyczy produkcji na obszarze podlegającym ograniczeniom. W ten sposób odstępstwo to będzie miało zastosowanie do produkcji i wprowadzania na rynek produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących z obszarów podlegających ograniczeniom, co będzie w sposób bardziej precyzyjny wdrażało przepisy art. 4 ww. dyrektywy Rady 2002/99/WE. Dodatkowo proponuje się dodanie na końcu ustępu 1 w art.10 treści „o ile przepisy wprowadzające środki zwalczania chorób zakaźnych zwierząt nie stanowią inaczej”. Proponowana zmiana ma na celu jasne wskazanie, że w przypadku gdy przepisy Unii Europejskiej wprowadzające środki zwalczania danej choroby zakaźnej zwierząt regulują w

odmienny sposób zasady produkcji i wprowadzania na rynek produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących z obszarów podlegających ograniczeniom w zakresie zdrowia zwierząt, niż wskazano to w ustawie o produktach pochodzenia zwierzęcego lub w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego, to w takim przypadku zastosowanie będą miały te zasady wskazane w przepisach Unii Europejskiej lub w przepisach krajowych, które wprowadzają środki zwalczania danej choroby zakaźnej zwierząt. Reasumując przedmiotowa nowelizacja ma na celu wskazanie, że pierwszeństwo mają zawsze ograniczenia w produkcji i wprowadzaniu na rynek zwierząt i produktów ustanowione przez przepisy szczególne dotyczące zwalczania określonych chorób zakaźnych zwierząt, które mogą ustanowić odrębne zasady w tym zakresie,

- 7) w art. 15 ust. 2 ww. ustawy (art. 6 pkt 9 projektu) uzupełniono treść upoważnienia ministra właściwego do spraw rolnictwa do określenia, w drodze rozporządzenia, rodzajów czynności wykonywanych przez organy IW lub urzędowych lekarzy weterynarii w ramach urzędowej kontroli oraz sposobu przeprowadzania tej kontroli, w tym prowadzenia związanej z nią dokumentacji - o żywność zawierającą jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym,
- 8) w art. 16 ww. ustawy (art. 6 pkt 10 projektu) dokonano uzupełnienia o żywność zawierającą jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, która znajduje się w rolniczym handlu detalicznym odpowiednio:
 - a) treści ust. 3, który odnosi się do obowiązku monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych oraz
 - b) wytycznych do upoważnienia ministra właściwego do spraw rolnictwa do wydania rozporządzenia, o którym mowa w art. 16 pkt 5 zmienianej ustawy,
- 9) w art. 19 ww. ustawy (art. 6 pkt 11 projektu) wprowadzono wyłączenie dla podmiotów zamierzających prowadzić działalność w zakresie rolniczego handlu detalicznego produktami pochodzenia zwierzęcego lub żywnością zawierającą jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego od obowiązku:
 - a) sporządzenia projektu technologicznego zakładu i przesłania go wraz z wnioskiem o zatwierdzenie do powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na

planowane miejsce prowadzenia danej działalności oraz uzyskania jego zatwierdzenia oraz

- b) powiadomienia pisemnego powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na planowane miejsce prowadzenia danej działalności o zakresie i wielkości produkcji oraz rodzaju żywności, która ma być produkowana w zakładzie.

Z uwagi na fakt, że zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa, podmioty prowadzące działalność w ramach handlu detalicznego żywnością nie są na mocy ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia zobowiązane do sporządzenia projektu technologicznego zakładu i uzyskania jego zatwierdzenia, ani przekazywania organom PIS ww. powiadomienia na etapie projektowania zakładu, nie ma uzasadnienia dla wprowadzania takiego obowiązku dla podmiotów zamierzających prowadzić rolniczy handel detaliczny. Takie działanie mogłoby spowodować dodatkowe obciążenie administracyjne dla takich podmiotów, które dotychczas nie były zobowiązane do realizacji tego rodzaju obowiązków, a tym samym utrudnić im rozpoczęcie działalności, co byłoby sprzeczne z celem projektowanej ustawy,

- 10) w art. 20 ww. ustawy (art. 6 pkt 12 projektu) wprowadzono zmiany przyznające powiatowym lekarzom weterynarii kompetencje do prowadzenia rejestru zakładów prowadzących rolniczy handel detaliczny produktami pochodzenia zwierzęcego i żywnością zawierającą jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego. Należy przy tym zauważyć, że obowiązek rejestracji zakładów, w tym prowadzących rolniczy handel detaliczny u właściwego organu wynika wprost z przepisów art. 6 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 852/2004. W stosunku do takich zakładów nie jest natomiast wymagane prawem unijnym zatwierdzenie przez właściwy organ. Uwzględniając powyższe oraz fakt, że zakłady o podobnym profilu produkcji, jak ta która ma być realizowana w ramach rolniczego handlu detalicznego, tj. zakłady prowadzące sprzedaż bezpośrednią, czy działalność marginalną, lokalną i ograniczoną zgodnie z ustawą z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego podlegają jedynie obowiązkowi rejestracji, nie istnieje uzasadnienie dla wprowadzania w stosunku do rolniczego handlu detalicznego bardziej restrykcyjnych wymagań w postaci zatwierdzenia,
- 11) w art. 21 ww. ustawy (art. 6 pkt 13 projektu) wprowadzono zmiany będące konsekwencją przyznania powiatowym lekarzom weterynarii kompetencji do prowadzenia rejestru zakładów prowadzących rolniczy handel detaliczny produktami

pochodzenia zwierzęcego i żywnością zawierającą jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego. Jednocześnie przepis zmieniane ustawy doprecyzowano w sposób wskazujący podmiot uprawniony do składania wniosku o wpis do rejestru zakładów albo o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów oraz procedurę postępowania podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo sektora spożywczego, w tym rolniczy handel detaliczny, w przypadku zmiany podstawowych danych dotyczących takiego podmiotu,

- 12) w art. 25 i 26 ww. ustawy (art. 6 pkt 14 i 15 projektu) uzupełniono przepisy dotyczące odpowiednio sankcji karnych i administracyjnych kar pieniężnych w sposób uwzględniający żywność zawierającą jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, znajdującą się w rolniczym handlu detalicznym, nad którą nadzór ma być realizowany przez IW, tak aby umożliwić tej Inspekcji sprawowanie skutecznego i efektywnego nadzoru nad tego typu działalnością. W tym zakresie konieczne okazało się również odpowiednie uzupełnienie upoważnienia ministra właściwego do spraw rolnictwa do wydania
- 13) w art. 27 i nowo dodanym 30a ww. ustawy (art. 6 pkt 16 i 17 projektu) wprowadzono zmiany dotyczące wykonalności decyzji w sprawie wymierzenia kary pieniężnej wydawanej przez powiatowego lekarza weterynarii. Zgodnie z art. 130 kpa przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja co do zasady nie ulega wykonaniu. Wykonanie decyzji zostaje również wstrzymane w wyniku odwołania. Zasady te nie znajdują jednak zastosowania, jeżeli dana decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy. Art. 27 ust. 2 ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego zawiera aktualnie takie unormowanie stanowiąc, że decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej podlega natychmiastowemu wykonaniu. Mamy tu więc do czynienia z sytuacją, kiedy wykonaniu podlega decyzja, która nie jest jeszcze ostateczna. Termin zapłaty wymierzonej kary pieniężnej wynosi 14 dni od dnia doręczenia decyzji w tej sprawie. Biorąc po uwagę, że wysokość wymierzonych kar pieniężnych może być znaczna, w niektórych przypadkach wykonanie takiej decyzji może spowodować nieodwracalne skutki finansowe dla ukaranego podmiotu, w tym zajmującego się rolniczym handlem detalicznym, łącznie z utratą płynności finansowej, a nawet, w skrajnych przypadkach, koniecznością rezygnacji z prowadzenia danej działalności. Jednocześnie ukarany podmiot, pomimo przysługującego mu prawa odwołania do organu wyższego stopnia, w sytuacji konieczności natychmiastowego wykonania decyzji o wymierzeniu kary pieniężnej,

dysponuje mniej skutecznymi narzędziami ochrony prawnej niż ma to miejsce w przypadku decyzji, którym nie nadano takiego charakteru. Jak zauważa M. Wincenciak, kryterium pomocnym dla ustawodawcy decydującego się na umieszczenie w przepisie klauzuli wykonalności decyzji z mocy prawa, powinno być ustalenie, czy dolegliwość wymierzana na mocy rozstrzygnięcia organu ma charakter restytucyjny, represyjny czy egzekucyjny¹. Zdaniem tego Autora „natychmiast wykonalne mogą być orzeczenia o wymierzeniu dolegliwości, na mocy których dochodzi do ustania naruszenia prawa, powodującego zagrożenia dla wartości i dóbr prawem chronionych, takich jak: zdrowie, życie, dobra materialne znacznej wartości.”². Autor ten nie znajduje natomiast racjonalnego uzasadnienia dla natychmiastowej wykonalności orzeczeń o wymierzeniu administracyjnej kary pieniężnej, której podstawową funkcją jest co do zasady represja³. Z uwagi na powyższe proponuje się rezygnację z przyznania decyzjom o wymierzeniu kar pieniężnych charakteru decyzji natychmiastowo wykonalnych *ex lege*. Takie rozwiązanie spowoduje, że z jednej strony podmiot podlegający ukaraniu będzie miał możliwość bardziej efektywnego wykorzystania przysługujących mu narzędzi ochrony prawnej, a z drugiej zobowiązany organ administracji publicznej (powiatowy lekarz weterynarii) uniknie sytuacji, w której konieczne będzie dokonanie zwrotu wymierzonej kary pieniężnej w sytuacji uchylecia odnośnej decyzji administracyjnej przez organ wyższego stopnia, czy właściwy sąd administracyjny. Ponadto, proponuje się uzupełnienie przepisów ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego regulujących instytucję sankcji administracyjnych o kwestię dopuszczalności odpowiedniego stosowania przepisów działu III Ordynacji podatkowej, tak aby uniknąć wątpliwości interpretacyjnych i konieczności dokonywania wykładni prawa przez organy stosujące prawo odnośnie możliwości ich wykorzystania w sytuacji aktualnego braku takiego odesłania. Dotyczy to w szczególności kwestii odpowiedzialności za zobowiązanie, zabezpieczenia wykonania zobowiązania, odsetek za zwłokę, ulg w spłacie zobowiązania, w tym odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty, a także umorzenia, zwolnienia i zmniejszenia wymiaru kary, jak również praw i obowiązków następców prawnych oraz podmiotów przekształconych.

W ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia wprowadza

¹ M. Wincenciak, *Sankcje w prawie administracyjnym i procedura ich wymierzania*, Warszawa 2008, s. 201.

² *Ibidem*.

³ *Ibidem*.

się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 w ust. 3 w pkt 29b zmienianej ustawy (art. 7 pkt 1 projektu) wprowadzono nową definicję legalną pojęcia „rolniczy handel detaliczny”. Określenie to należy rozumieć jako obsługę lub przetwarzanie żywności i jej przechowywanie w punkcie sprzedaży lub w punkcie dostaw dla konsumenta finalnego, o ile jej zbywanie odbywa się na rzecz konsumenta finalnego z wyłączeniem udziału pośredników. Żywność zbywana w ramach rolniczego handlu detalicznego musi ponadto pochodzić w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu podmiotu prowadzącego działalność związaną z rolniczym handlem detalicznym,
- 2) w dziale II zmienianej ustawy wprowadzono nowy rozdział 10a i art. 44a (art. 7 pkt 2 projektu), w którym określono podstawowe wymagania mające zastosowanie do rolniczego handlu detalicznego polegające na wprowadzeniu:
 - limitów ograniczających ilość żywności, która może być zbywana w ramach rolniczego handlu detalicznego, przy czym maksymalna ilość takiej żywności zostanie określona w rozporządzeniu, które zostanie wydane przez właściwych ministrów na podstawie upoważnienia wprowadzanego w art. 44a ust. 3 zmienianej ustawy,
 - nakazu odpowiedniego oznakowania miejsca zbywania żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego. Propozycja ta ma na względzie umożliwienie konsumentom dokonywania świadomych wyborów produktów, w tym zbywanych na targowiskach, i zidentyfikowania tych podmiotów, które oferują do sprzedaży żywność wyprodukowaną przy udziale własnych komponentów, wprowadzaną do obrotu bez udziału pośredników. W tym zakresie właściwym ministrom przyznano także fakultatywne upoważnienie do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowego sposobu oznakowania takiego miejsca (art. 44a ust. 4 zmienianej ustawy),
- 3) w art. 61 zmienianej ustawy (art. 7 pkt 3 projektu) właściwość państwowego powiatowego inspektora sanitarnego i państwowego granicznego inspektora sanitarnego w sprawach rejestracji i zatwierdzania zakładów pomniejszono o sprawy rejestracji podmiotów/zakładów prowadzących rolniczy handel detaliczny, które będą podlegać rejestracji u właściwych organów odpowiednio IW lub IJHARS,
- 4) w art. 69 ust. 1 zmienianej ustawy (art. 7 pkt 4 projektu) przyznano ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa lub rynków rolnych (w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia) upoważnienie do określania w drodze rozporządzenia

wymagań higienicznych dla podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny, w ramach możliwych dostosowań tych wymagań do wymogów określonych w załączniku II do rozporządzenia (WE) nr 852/2004. Takie dostosowania będą możliwe w zakładach stosujących tradycyjne metody produkcji lub obrotu żywnością, w celu umożliwienia stosowania tych metod, w zakładach zlokalizowanych w regionach szczególnych ze względu na położenie geograficzne, w celu uwzględnienia potrzeb tych zakładów, oraz w innych zakładach – wyłącznie w zakresie ich konstrukcji, organizacji i wyposażenia,

- 5) w art. 73 ust. 1 zmienianej ustawy (art. 7 pkt 5 projektu) wprowadzono zmiany będące wynikiem przejęcia nadzoru nad rolniczym handlem detalicznym przez inspekcje podległe ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa lub rynków rolnych, z wyłączeniem udziału w tym nadzorze organów podległych ministrowi właściwemu do spraw zdrowia. W tym zakresie konieczne było odpowiednie dostosowanie wskazanego w zmienianym przepisie prawa katalogu organów urzędowej kontroli żywności, w zakresie jej bezpieczeństwa,
- 6) w art. 78 ust. 1 pkt 3 zmienianej ustawy (art. 7 pkt 6 projektu) wprowadzono zmiany dotyczące akredytowanych laboratoriów wykonujących badania laboratoryjne dla celów urzędowych kontroli żywności i żywienia wynikające z wyżej opisanego uzupełnienia katalogu organów urzędowej kontroli żywności wskazanego w art. 73 ust. 1 zmienianej ustawy.
- 7) art. 88 ust. 2 zmienianej ustawy (art. 7 pkt 7 projektu) dostosowano w sposób uwzględniający przejęcie nadzoru nad rolniczym handlem detalicznym przez inspekcje podległe ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa lub rynków rolnych,
- 8) w art. 100 ust. 1 ww. ustawy (art. 7 pkt 8 projektu) katalog stypizowanych tam czynów stanowiących wykroczenia uzupełniono o wykroczenie polegające na braku umieszczenia w miejscu zbywania żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego wymaganego, na podstawie art. 44a usta. 2 zmienianej ustawy, oznaczenia lub podawania w tym oznaczeniu informacji niepełnych lub nieprawdziwych. Popęlnienie ww. czynu będzie podlegać zagrożeniu w postaci kary grzywny.

W art. 8- 16 projektu ustawy proponuje się przepisy przejściowe i dostosowujące, natomiast w art. 17 projektu ustawy przewidziano przepis końcowy wskazujący wejście w życie projektowanej ustawy.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt zostanie zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji.

Projektowana ustawa nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projektowana ustawa została ujęta w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD39.

M. Mełowski

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU
DYREKTOR DEPARTAMENTU
Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii
 Marian Borek
 Krystian Popławski

DYREKTOR

Aleksandra Szelągowska

PODSEKRETARZ STANU

Ewa Lech

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników Ministerstwo wiodące: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Ministerstwa współpracujące: Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Zdrowia Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Ewa Lech – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: 1) Barbara Olszewska – Naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa Żywności Pochodzenia Zwierzęcego, Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tel.: 22 623 25 29, e-mail: barbara.olszewska@minrol.gov.pl 2) Anna Patkowska – Naczelnik Wydziału Jakości i Normalizacji, Departament Rynków Rolnych w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tel.: 22 623 20 43, e-mail: anna.patkowska@minrol.gov.pl 3) Beata Gawlik – Pliszka – Naczelnik Wydziału Finansowania Wspólnej Polityki Rolnej, Departament Finansów w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tel.: 22 623 16 64, e-mail: beata.gawlik-pliszka@minrol.gov.pl	Data sporządzenia 15.04.2016 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD39
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Pojęcie „handlu detalicznego” zostało zdefiniowane w art. 3 pkt 7 rozporządzenia (WE) nr 178/2002. W zakładach zajmujących się handlem detalicznym można prowadzić, m.in. rozbiór mięsa, produkcję świeżego mięsa, elementów mięsnych, surowych wyrobów mięsnych, mięsa mielonego, produktów mięsnych, serów, masła, soków owocowych i warzywnych, pieczywa, dżemów itp., pod warunkiem, że wyprodukowana żywność będzie sprzedawana tylko i wyłącznie konsumentom końcowym i nie będzie dostarczana do innych zakładów, a mięso pochodzi z uboju zwierząt przeprowadzonego w zatwierdzonej do tego celu rzeźni. W przypadku prowadzenia handlu detalicznego nie istnieją ograniczenia co do obszaru, na którym ma być prowadzona sprzedaż, jeżeli został zachowany warunek, że produkt jest bezpośrednio oferowany do sprzedaży przez producenta tylko konsumentowi końcowemu. Tak więc w ramach handlu detalicznego możliwa jest, np. sprzedaż na targowisku lub wysyłkowa danego produktu konsumentowi końcowemu, także w innym państwie członkowskim UE. Do prowadzenia działalności „handel detaliczny” w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych mają zastosowanie w szczególności przepisy Unii Europejskiej, tj. m.in. przepisy rozporządzenia (WE) nr 852/2004 oraz przepisy Unii Europejskiej wydane w trybie tego rozporządzenia.

Na poziomie krajowym, w głównej mierze w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego, nadal istnieją wątpliwości, co do tego, który z organów działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej inspekcji funkcjonujących w łańcuchu rolno – spożywczym, jest organem urzędowej kontroli żywności w zakresie jej bezpieczeństwa w odniesieniu do handlu detalicznego. Obecnie podział zadań pomiędzy poszczególnymi inspekcjami w tym zakresie został wskazany w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, niemniej jednak w sposób, który nie jest w pełni czytelny zarówno dla podmiotów działających na rynku spożywczym, jak i organów urzędowej kontroli żywności. Tym samym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie ma jednolitego podejścia w kwestii właściwości organów uprawnionych do rejestracji zakładów prowadzących handel detaliczny, w których prowadzona jest produkcja, w tym przetwarzanie żywności, a więc np. produkcja wędlin, kielbas, serów, dżemów, soków czy pierogów.

Taki stan rzeczy stanowi barierę administracyjną, która w istotny sposób utrudnia możliwość rozwoju produkcji i sprzedaży konsumentom końcowym, w szczególności przez rolników, żywności uzyskanej w całości lub części z surowców pochodzących z ich własnej uprawy, hodowli lub chowu i powoduje, że nie mają oni takich samych szans i możliwości w zakresie produkcji i przetwarzania żywności, jakie posiadają rolnicy z innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Jednocześnie krajowe przepisy podatkowe zakładają różne zasady opodatkowania sprzedaży przez rolników produktów przerobionych z własnej uprawy, hodowli lub chowu nie wskazując jednoznacznego określenia, kiedy taka sprzedaż jest zwolniona z podatku dochodowego. Taki stan rzeczy prowadzi do niejednorodnych interpretacji dokonywanych przez urzędy skarbowe.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Z uwagi na fakt, że możliwość prowadzenia produkcji żywności w ramach handlu detalicznego jest przewidziana w przepisach prawa żywnościowego na poziomie Unii Europejskiej należy tak dostosować obowiązujące przepisy krajowe,

aby umożliwić realizację tego uprawnienia podmiotom, a w szczególności rolnikom wykorzystującym żywność pochodzącą w całości lub części z własnych upraw, chowu lub hodowli, zamierzającym prowadzić tego typu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Rekomenduje się, żeby nadzór nad tego typu działalnością sprawowały inspekcje podległe Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W aktualnym stanie prawnym żadna z tych inspekcji, bez dokonania odpowiednich zmian na poziomie ustawowym, nie może objąć nadzorem handlu detalicznego, bo kompetencje do sprawowania takiego nadzoru formalnie nie są tym inspekcjom przypisane na poziomie ustawowym. Ponadto w celu ujednolicenia podejścia urzędów skarbowych do form opodatkowania możliwych do wykorzystania przez rolników prowadzących handel detaliczny, gdzie możliwe jest dokonywanie przetwarzania żywności, konieczne jest także doprecyzowanie odnośnych przepisów podatkowych.

W celu rozwiązania przedstawionych problemów i barier administracyjnych konieczne jest więc dokonanie odpowiednich zmian na poziomie ustawowym. W tym zakresie niezbędna jest nowelizacja następujących ustaw:

- 1) z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 812, z późn. zm.),
- 2) z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.),
- 3) z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.),
- 4) z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.),
- 5) z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1482, z późn. zm.),
- 6) z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1577, z późn. zm.),
- 7) z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2015 r. poz. 594, z późn. zm.).

Na mocy projektowanej ustawy planuje się, w szczególności:

- 1) zdefiniowanie pojęcia „rolniczy handel detaliczny”,
- 2) wskazanie organów właściwych do sprawowania nadzoru nad bezpieczeństwem żywności produkowanej w ramach rolniczego handlu detalicznego. W tym zakresie zaproponowano, aby nadzór nad właściwą jakością zdrowotną (bezpieczeństwem żywności):
 - w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności zawierającej jednocześnie produkty pochodzenia zwierzęcego i niezwierzęcego, powierzony został Inspekcji Weterynaryjnej,
 - w odniesieniu do żywności pochodzenia niezwierzęcego, powierzony został Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS).
- 3) przyznanie ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa oraz rynków rolnych kompetencji do określania w drodze rozporządzeń:
 - limitów ograniczających rozmiar działalności prowadzonej przez jeden podmiot w ramach rolniczego handlu detalicznego,
 - wymagań higienicznych dla podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny, w ramach możliwych dostosowań tych wymagań do wymogów określonych w załączniku II do rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.). Takie dostosowania będą możliwe w zakładach stosujących tradycyjne metody produkcji lub obrotu żywnością, w celu umożliwienia stosowania tych metod, w zakładach zlokalizowanych w regionach szczególnych ze względu na położenie geograficzne, w celu uwzględnienia potrzeb tych zakładów, oraz w innych zakładach – wyłącznie w zakresie ich konstrukcji, organizacji i wyposażenia,
- 4) wprowadzenie preferencji podatkowych dla producentów rolnych prowadzących rolniczy handel detaliczny, z uwzględnieniem m.in. przypadków, gdzie ubój zwierząt celem pozyskania mięsa do produkcji, zgodnie z przepisami prawa unijnego musi zostać przeprowadzony w zatwierdzonej rzeźni, a wytwarzanie mąki, kasz, płatków czy otrąb ze zboża pochodzącego z własnej uprawy odbywa się w wyspecjalizowanych zakładach.

Zakłada się, że projektowana ustawa stworzy rzeczywiste możliwości rozwoju dla rolników zamierzających prowadzić produkcję i sprzedaż konsumentom końcowym żywności uzyskanej w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu, w tym mięsa pochodzącego od hodowanych w gospodarstwie zwierząt poddanych ubojowi w zatwierdzonej rzeźni, produktów mięsnych (np. szynki, pasztety, kielbasy), produktów mlecznych (np. ser, masło), produktów złożonych (np. pierogi z mięsem), przetworów z owoców (np. soki owocowe, dżemy) i warzyw (np. marynaty, kiszonki i soki warzywne), pieczywa, wyrobów cukierniczych i niemięsnych wyrobów garmazeryjnych (np. pierogi z serem, kopytka i kluski śląskie, knedle z owocami).

Oczekiwanym efektem proponowanych rozwiązań legislacyjnych będzie wzrost liczby funkcjonujących na rynku podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny, które będą podlegać wpisowi do rejestru prowadzonego przez właściwe organy Inspekcji Weterynaryjnej (powiatowi lekarze weterynarii) lub IJHARS (wojewódzcy inspektorzy jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

1) Kwestie z zakresu bezpieczeństwa żywności:

Co do zasady kwestie dotyczące handlu detalicznego, w rozumieniu przepisów art. 3 ust. 7 rozporządzenia nr 178/2002, są regulowane na poziomie prawa UE. W związku z powyższym państwa członkowskie Unii Europejskiej nie zostały upoważnione do ustanawiania odpowiednich przepisów krajowych regulujących tego typu działalność, jak ma to miejsce w

przypadku dostaw bezpośrednich/sprzedaży bezpośredniej, czyli działalności, o której mowa w art. 1 ust. 2 lit. c rozporządzenia (WE) nr 852/2004 oraz w art. 1 ust. 3 lit. c-e rozporządzenia (WE) nr 853/2004, czy działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej, o której mowa w art. 1 ust. 5 lit. b ii) ww. rozporządzenia (WE) nr 853/2004.

We Francji w odniesieniu do sprzedaży produktów przetworzonych, przepisy stosowane do rolników są identyczne ze stosowanymi wobec innych podmiotów zajmujących się przetwórstwem spożywczym, przy czym zgodnie z rozporządzeniem (WE) 853/2004 dopuszczone są pewnego rodzaju derogacje od obowiązku posiadania zezwolenia sanitarnego¹.

W Niemczech prowadzenie sprzedaży detalicznej na większą skalę (innej niż ta realizowana w ramach sprzedaży bezpośredniej czy działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej) jest równoznaczne z obowiązkiem spełnienia wymagań dotyczących produkcji i obróbki artykułów spożywczych pochodzenia zwierzęcego, zawartych w załączniku nr 5 do rozporządzenia z dnia 8 sierpnia 2007 r. w sprawie wymagań higienicznych dotyczących produkcji, obróbki i wprowadzania do obrotu określonych artykułów spożywczych pochodzenia zwierzęcego (są to przepisy odzwierciedlające wymogi unijne)². Z informacji uzyskanych w Ambasadzie wynika również, że niemieckie służby kontrolne mają bardzo elastyczne podejście do oceny spełnienia wymagań higieniczno – sanitarnych przez podmioty handlu detalicznego. Sprawdzane jest to, czy został zrealizowany cel, jakim jest zachowanie określonych standardów higieny żywności, natomiast nie ma sztywnych ram dotyczących sposobu tej realizacji³. Jako przykład wskazano alternatywne rozwiązania, czyniące zadość wymogowi dotyczącemu odpowiedniej temperatury przetwarzanego mięsa: produkcja przetworów z mięsa schłodzonego w urządzeniach chłodzących lub produkcja tych przetworów na stole chłodniczym⁴.

W Rumunii handel detaliczny obejmuje dostarczanie środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego i niezwierzęcego, wytwarzanych w przedsiębiorstwach zarejestrowanych pod względem sanitarnym i weterynaryjnym oraz bezpieczeństwa żywności, sprzedających produkty pochodzenia zwierzęcego (mięso surowe, mięso mielone, mięso gotowane i/lub produkty na bazie mięsa, sery, ryby, jaja, dziczyzna, mięso drobiowe lub zajęczaków) oraz pieczywo, warzywa i owoce⁵.

2) Kwestie podatkowe:

W Szwecji, Danii, na Litwie i w Estonii nie ma szczególnych rozwiązań dotyczących zwolnienia z podatku dochodowego dochodów uzyskiwanych przez producentów rolnych ze sprzedaży przerobionych produktów z własnej uprawy, hodowli lub chowu.

Na Węgrzech w przepisach dotyczących podatku dochodowego istnieją szczególne przepisy dotyczące małych producentów, których dochody do wysokości 600.000 HUF (ok. 8250 zł) są zwolnione z podatku dochodowego.

W Austrii w pewnych przypadkach przerób i sprzedaż produktów z własnej uprawy, hodowli lub chowu jest zaliczana do produkcji rolnej, pod warunkiem, że jest ekonomicznie mniej ważna niż prowadzona w gospodarstwie „prawdziwa” działalność rolnicza. Dochody z działalności rolniczej podlegają opodatkowaniu podatkiem ryczałtowym, który nie ma zastosowania do działalności pozarolniczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
rolnicy	około 1,43 mln gospodarstw rolnych	GUS – „Rocznik statystyczny rolnictwa 2015”	Bezpośrednie
Inspekcja Weterynaryjna	322 organy	Przepisy o Inspekcji Weterynaryjnej	Bezpośrednie
Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych	17 organów	przepisy ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych	Bezpośrednie
Państwowa Inspekcja Sanitarna	335 organów	Główny Inspektorat Sanitarny	Bezpośrednie
konsumenci żywności	ludność kraju: 38 479 tys. osób (w 2015 r.)	GUS	Pośrednie

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

¹ Informacja nt. sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych w wybranych państwach UE (Francja, Niemcy, Słowacja, Węgry, Włochy) (dane z 2013 r.), BAS-WAP-2066/15, Biuro Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu, Warszawa dnia 25 września 2015 r.

² Ibidem

³ Ibidem

⁴ Ibidem

⁵ Rozwiązania prawne i systemy sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych funkcjonujące w krajach Unii Europejskiej, BAS-WASGiPU-1169/13, Biuro Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu, Warszawa dnia 27 czerwca 2013 r.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW), biorąc pod uwagę deklarację Prezesa Rady Ministrów o potrzebie dialogu i współpracy, wystosował list do ponad 150 organizacji rolniczych, związków branżowych, związków zawodowych i stowarzyszeń działających na obszarach wiejskich, z prośbą o przesłanie na adres Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wniosków, przedstawienie postulatów i problemów dotyczących spraw będących przedmiotem działalności tych organizacji. Zgłaszane do MRiRW w ramach tego działania wnioski, postulaty i problemy dotyczyły m.in. wprowadzenia ułatwień wspomagających rozwój produkcji i sprzedaży konsumentom końcowym przez rolników żywności uzyskanej w całości lub części z surowców pochodzących z ich własnej uprawy, hodowli lub chowu, co wpisuje się w cel szczegółowy (02.11) pn. „Utworzenie i wdrożenie systemu sprzedaży bezpośredniej i produktów lokalnych przez rolników prowadzących małe gospodarstwa rolne” wskazany do realizacji w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi w latach 2015 – 2019. Pozyskane od partnerów społecznych materiały zostały następnie wykorzystane w ramach prac w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi nad projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników. W tym zakresie przeprowadzono także pre - konsultacje publiczne z następującymi podmiotami: Polską Izbą Produktu Regionalnego i Lokalnego, Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych *Polska Ekologia*, Stowarzyszeniem Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi *Ekoland*, Stowarzyszeniem „Serowarzy Rodzinni”, Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Radomiu, Polskim Związkiem Hodowców Jeleniowatych, Polskim Związkiem Owczarskim, Europejskim Funduszem Rozwoju Wsi Polskiej, Małopolską Izbą Rolniczą, Fundacją Partnerstwo dla Środowiska oraz Międzynarodową Koalicją dla Ochrony Polskiej Wsi - ICPPC podczas spotkania, które odbyło się w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 5 stycznia 2016 r. Postulaty zgłoszone podczas przedmiotowego spotkania dotyczyły, m.in. przejścia nadzoru nad handlem detalicznym produktami pochodzenia zwierzęcego oraz produktami złożonymi przez Inspekcję Weterynaryjną. Kwestia przejścia nadzoru przez Inspekcję Weterynaryjną została uwzględniona w projekcie ustawy.

Termin rozpoczęcia konsultacji projektu ustawy przewidziano w kwietniu 2016 r.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

[illegible]

Wydatki ogółem												
budżet państwa	38,1 30	31,7 79	32,5 73	33,3 88	34,2 23	35,0 78	35,9 55	36,8 54	37,7 75			315,755
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa	- 46,1 30	- 39,7 79	- 40,5 73	- 41,3 88	- 42,2 23	- 43,0 78	- 43,9 55	- 44,8 54	- 45,7 75	- 8	- 8	- 403,755
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	Projektowana zmiana będzie wiązała się z koniecznością zwiększenia środków budżetowych określonych w corocznych ustawach budżetowych: 1) w części 85 – budżety wojewodów - z przeznaczeniem na: - zwiększenie zatrudnienia w powiatowych i wojewódzkich inspektoratach weterynarii oraz na dostosowanie i funkcjonowanie bazy laboratoryjnej Inspekcji Weterynaryjnej (zakłady higieny weterynaryjnej) oraz - zwiększenie zatrudnienia w wojewódzkich inspektoratach jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, 2) w części 32 – rolnictwo – z przeznaczeniem na zwiększenie zatrudnienia w Głównym Inspektoracie Weterynarii oraz na dostosowanie i funkcjonowanie bazy laboratoryjnej Krajowych Laboratoriów Referencyjnych, 3) w części 35 – rynki rolne – z przeznaczeniem na zwiększenie zatrudnienia w Głównym Inspektoracie Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz na dostosowanie i funkcjonowanie bazy laboratoryjnej.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń: Przyjęto założenie, że 0,7% rolników będzie zainteresowanych rozpoczęciem działalności w ramach rolniczego handlu detalicznego. Mając na względzie fakt, że liczba gospodarstw rolnych w Polsce wynosi ok. 1,43 mln potencjalna liczba podmiotów, które trzeba będzie objąć nadzorem IW lub IJHARS może wynieść nawet ok. 10 tys. Do obliczeń przyjęto następującą kalkulację miesięcznego kosztu zatrudnienia 1 osoby w wymiarze 1 etatu: 1) wynagrodzenie brutto – wynagrodzenie zasadnicze +dodatek stażowy (§4020) – 4500 zł; 2) składki ZUS (§4110) – 770 zł; 3) składki na FP (§4120) – 110 zł; 4) wydatki rzeczowe (utrzymanie stanowiska) – 620 zł. Razem koszt 1 etatu - 6000 zł. Potrzeby kadrowe Inspekcji Weterynaryjnej w celu objęcia przedmiotowym nadzorem rolników, w skali kraju wynoszą 323 etaty, z tego 305 etatów dla powiatowych inspektoratów weterynarii, 16 etatów dla wojewódzkich inspektoratów weterynarii i 2 etaty dla Głównego Inspektoratu Weterynarii, których łączny koszt wynosi 25.194.000 zł. Zgłoszone potrzeby kadrowe w ww. zakresie opierają się na wyliczeniach przekazanych przez Głównego Lekarza Weterynarii i stanowią niezbędne minimum. Wprowadzenie nowych regulacji prawnych i przekazanie nadzoru nad rolniczym handlem detalicznym produktami pochodzenia zwierzęcego i żywnością zawierającą jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego Inspekcji Weterynaryjnej bez ww. minimalnego wzmocnienia kadrowo-finansowego w opinii Głównego Lekarza Weterynarii nie będzie możliwe. Zwiększenie liczby pracowników oraz środków finansowych przeznaczonych na wynagrodzenia jest konieczne dla właściwej, rzetelnej i terminowej realizacji, zarówno nowych, jak i już wykonywanych ustawowych zadań Inspekcji Weterynaryjnej. Obecnie w zespołach zajmujących się bezpieczeństwem żywności zatrudnione są w skali kraju 73 osoby na szczeblu wojewódzkich inspektoratów weterynarii i 631 osób na szczeblu powiatowych inspektoratów weterynarii (stan z RRW3 za 2015 r.), co pozwala wnioskować, że ten stan zatrudnienia oraz liczba zadań realizowanych przez inspektorów nadzorujących bezpieczeństwo żywności nie pozwala na zwiększenie zakresów ich obowiązków bez ujemnego wpływu na rzetelność wykonywanej pracy. Jak wynika ze wstępnych wyliczeń formularza statystycznego RRW3 Inspekcja Weterynaryjna w 2015 r. przeprowadziła ok 116 932 kontroli.

Niezbędne będzie także zapewnienie dodatkowych środków finansowych na dostosowanie i funkcjonowanie bazy laboratoryjnej Inspekcji Weterynaryjnej, w tym Krajowych Laboratoriów Referencyjnych oraz zakładów higieny weterynaryjnej, celem uzyskania referencyjności i kompetencji do badania produktów zawierających jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego. Koszt procesu dostosowania został wstępnie oszacowany na łączną kwotę 7.126.000 zł, zależną od liczby kierunków wykonywanych badań. Dodatkowo należy uwzględnić koszty działalności referencyjnej, które oszacowano wstępnie na łączną kwotę 276.000 zł/rok.

W odniesieniu do Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno- Spożywczych należy podkreślić, że nowe kompetencje wymagają zapewnienia dodatkowych etatów w poszczególnych wojewódzkich inspektoratach JHARS (64 etaty) oraz w Głównym Inspektoracie JHARS (4 etaty) (68 etatów x 6000 (koszty 1 etatu) x 13 (uwzględniając dodatkowe wynagrodzenie roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej)), których łączny koszt roczny wynosi 5.304.000 zł. W celu zapewnienia właściwej realizacji zadań przez IJHARS w ramach nadzoru zakładów, które produkują lub wprowadzają do obrotu środki spożywcze niezwierzęcego pochodzenia w ramach rolniczego handlu detalicznego, konieczne jest zagwarantowanie odpowiednich środków materialnych i osobowych dla tej Inspekcji. Należy uwzględnić liczbę potencjalnych podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny (ok. 10 tys.) oraz fakt, że kontrole będą odbywały się nie tylko w gospodarstwach, lecz również w punktach sprzedaży, tj. na targowiskach. Z uwagi na to, że w Polsce jest ok. 2,5 tys. gmin, zaś liczba samych stałych targowisk wynosi ok. 2,2 tys., nie jest możliwe prowadzenie kontroli rolniczego handlu detalicznego w ramach dotychczasowych środków jakimi dysponuje IJHARS. Z uwagi na fakt, że przeciętnie w województwie jest ok. 19-20 powiatów, do obsługi ww. zadania powinno się wzmocnić każdy wojewódzki inspektorat JHARS średnio o co najmniej 4 etaty oraz 4 etaty w GIJHARS, co w skali kraju daje 68 etatów. Realizacja nowych zadań związanych z nadzorem nad rolniczym handlem detalicznym bez wzmocnienia kadrowego i finansowego IJHARS nie będzie możliwa.

Niezbędne będzie także zapewnienie dodatkowych środków finansowych dla laboratoriów GIJHARS na działalność analityczną i spełnienie wymagań dobrej praktyki laboratoryjnej w zakresie wynikającym z nowych zadań w kwocie 230.000 zł rocznie.

Zatem łączny roczny koszt zwiększenia zatrudnienia o 391 etatów wyniesie: 391 etatów x 6000 zł x 13 (uwzględniając dodatkowe wynagrodzenie roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej) = 30.498 000 zł. Uwzględniając potrzebę zwiększenia środków budżetowych dla laboratoriów GIJHARS w kwocie 230.000 zł oraz dla laboratoriów Inspekcji Weterynaryjnej w kwocie 7.402.000zł (w tym 7.126.000 zł w roku 2017 na dostosowanie i 276.000 zł/rok na funkcjonowanie laboratoriów) to łącznie niezbędne jest przyznanie na ten cel początkowo środków w kwocie 38.130.000 zł od dnia 1 stycznia 2017 r. W roku 2018 odjęto przy tym od kwoty ogólnej jednorazowe koszty dostosowania bazy laboratoryjnej Inspekcji Weterynaryjnej w kwocie 7.126.000 zł. Jednocześnie w latach 2018-2025 został uwzględniony wskaźnik CPI, który zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” zatwierdzonymi przez Ministra Finansów z dnia 6 października 2015 r. został określony do 2025 roku.

Aktualnie pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajduje się 311 obiektów prowadzących działalność mieszczącą się w definicji pojęcia – „rolniczy handel detaliczny”. Szczegółowe dane dotyczące tzw. rolniczego handlu detalicznego za rok 2015 - w zakresie kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej zawiera załączona do OSR tabela (załącznik nr 1). Należy przy tym zauważyć, że dane przekazane przez Ministra Zdrowia nie zawierają informacji na temat konkretnej liczby etatów dedykowanych do poszczególnych zadań nadzorowanych, ponieważ nadzór nad tego typu działalnością jest jednym z wielu obszarów objętych zakresem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wskazane uśrednione koszty etatu dotyczą pracowników zatrudnionych w pionie higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku, którzy wykonują działania nadzorowane w terenie. Do ich kompetencji należy szeroki zakres zadań - mogą oni przeprowadzić kontrolę z zakresu bezpieczeństwa żywności zarówno w gospodarstwie rolnym, jak również np. w sklepie. Dlatego też nie występuje konieczność ukierunkowania osób wyłącznie do jednego obszaru tematycznego kontroli.

Przykłady nowych zadań wykraczających poza obecne działania IW i IJHARS w związku z planowanym przejściem nadzoru nad rolniczym handlem detalicznym:

- prowadzenie rejestru zakładów, które produkują lub wprowadzają do obrotu żywność w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz aktualizacja tego rejestru,

	— prowadzenie dodatkowych postępowań administracyjnych (wydawanie decyzji administracyjnych, zaświadczeń, postępowania skargowe itp.), — prowadzenie kontroli weryfikujących spełnienie wymagań obowiązujących w rolniczym handlu detalicznym, w tym przeprowadzanie kontroli planowych oraz kontroli sprawdzających usunięcie ewentualnych nieprawidłowości, — weryfikacja przestrzegania limitów sprzedaży obowiązujących w rolniczym handlu detalicznym, — prowadzenie monitoringu żywności wprowadzanej do obrotu w ramach rolniczego handlu detalicznego, — kontrola pochodzenia surowców używanych do produkcji w ramach rolniczego handlu detalicznego, — prowadzenie dokumentacji związanej z nowymi zadaniami oraz koniecznej sprawozdawczości, — pobieranie próbek i przeprowadzanie badań urzędowych żywności, — organizacja szkoleń oraz bieżąca pomoc i doradztwo dla podmiotów zamierzających prowadzić lub prowadzących rolniczy handel detaliczny. Szacuje się, że zwolnienie z podatku dochodowego sprzedaży przerobionych przez rolnika produktów z własnej uprawy, hodowli lub chowu zmniejszy wpływy do budżetu państwa w kwocie 8 mln zł, przy założeniu, że 10 tys. gospodarstw rolnych będzie przerabiało produkty rolne i każde gospodarstwo rolne dokona sprzedaży tych produktów w kwocie 40 tys. zł.
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	rynek pracy							
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Stworzenie możliwości zakupu świeżej i różnorodnej żywności pochodzenia zwierzęcego, produkowanej w danym rejonie przez lokalnych rolników, gdzie nie ma długich łańcuchów dostaw i pośredników a zapewnione są bliskie relacje producentów i konsumentów.						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy	
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
Komentarz: Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa podmioty prowadzące działalność w ramach handlu detalicznego żywnością są zobowiązane do rejestracji i uzyskania zatwierdzenia w drodze decyzji wydawanej przez organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z art. 63 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia. Projektowana ustawa uprości i ujednolici te zasady w odniesieniu do podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny pozostawiając jedynie obowiązek rejestracji u właściwego organu jednej z Inspekcji poległej ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa lub rynków rolnych.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Nie dotyczy		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ inne: rolnicy	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	1) zapewnienie takich samych możliwości prowadzenia handlu detalicznego jakie posiadają obecnie rolnicy w innych państwach członkowskich UE, 2) faktyczne umożliwienie rozpoczęcia działalności polegającej na rolniczym handlu detalicznym, 3) umożliwienie zbywania wyprodukowanej w gospodarstwie żywności pochodzącej w całości lub części z własnych upraw, chowu lub hodowli, 4) ujednolicenie i uproszczenie procedur administracyjnych, 5) umożliwienie skorzystania z preferencji podatkowych przewidzianych dla tego typu działalności, 6) możliwość uzyskiwania dodatkowego dochodu z prowadzenia rolniczego handlu detalicznego.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planuje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Przegląd kosztów i korzyści wprowadzenia projektowanych przepisów może być dokonany po roku od dnia wejścia w życie ustawy. Miernik: Liczba podmiotów/zakładów prowadzących rolniczy handel detaliczny wpisanych do rejestrów prowadzonych odpowiednio przez właściwe organy: 1) Inspekcji Weterynaryjnej (powiatowi lekarze weterynarii) – produkcja i wprowadzanie na rynek żywności pochodzenia zwierzęcego i żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego lub 2) IJHARS (wojewódzcy inspektorzy jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych) – żywność pochodzenia niezwierzęcego.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Tabela nr 1 - Dane dotyczące tzw. rolniczego handlu detalicznego za rok 2015 - w zakresie kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej		

Załącznik nr 1 do OSR projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników

Dane dotyczące tzw. rolniczego handlu detalicznego za rok 2015- w zakresie kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Województwo	Liczba podmiotów nadzorowanych (zarejestrowanych i zatwierdzonych) do dnia 31 grudnia 2015 r.				Koszt etatu/ ¹ miesiąc
	Rodzaj działalności				
	Tylko produkty pochodzenia zwierzęcego (PPZ)	Tylko produkty zawierające jednocześnie środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego (PZ)	Tylko produkty pochodzenia niezwierzęcego (PN)	Produkcja łączona (PPZ+PZ lub PPZ+PN, lub PPZ+PZ+PN)	
kujawsko-pomorskie	0	1	26	0	3089
lubelskie	0	0	21	5	3000
śląskie	1	0	57	1	3250
warmińsko-mazurskie	0	0	10	10	2736
lubuskie	0	0	4	0	2600
zachodniopomorskie	1	0	20	0	3333
pomorskie	0	1	20	0	2965
wielkopolskie	0	3	30	0	2787
podkarpackie	0	6	18	4	2489
opolskie	0	0	2	0	3500
łódzkie	0	0	33	0	2519
świętokrzyskie	0	0	17	0	2519
podlaskie	0	0	1	1	2990
małopolskie	0	0	2	0	2324
dolnośląskie	0	0	13	0	3331
mazowieckie	20	0	3	0	4168
Suma	22	11	277	21	-

¹ Etaty nie są dedykowane, jest to przybliżony koszt etatu w zakresie kompetencji PIS w obszarze bezpieczeństwa żywności